

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 80 Din, za
inozemstvo 100 D

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon šte. 50, upravnštva šte. 328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6. Čekovni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
g. Pri večjem g.
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka
dneva po prezniku

Stjepan Radić se zopet pripravlja v Kanoso

MAKSIMOVIČ ZBIRA AKTE PROTI RADIĆU.

Belgrad, 22. julija. (Izv.) Današnje časopisje poroča o novem Radićevem poskusu. Po teh vesteh je Radić poslal posebne odposlance, ki naj bi stopili v stik z Nikičem in njegovimi ljudmi in jih pripravili do tega, da bi se vrnili v stranko. Iz tega se sklepa, da je Radić uvidel nevarnost, ki preti ne samo njegovi stranki, marveč tudi njegovemu položaju v Belgradu. Gotovo je, da se nahaja Radićeva stranka v popolnem razsulu. Po mnenju Radićevcev bi se moglo to razpadanje omejiti samo v tem slučaju, če bi Radićeva stranka ostala kompaktna in pa v vladi. Pričakuje se, da bo Radić prišel radi tega prihodnje dni v Belgrad.

Zagreb, 22. julija. (Izv.) V političnih krogih se bivanje notranjega ministra Bože Maksimoviča v Zagrebu zelo obširno komentira. »Hrvat« javlja, da je Maksimovičovo bivanje v Zagrebu v zvezi s S. Radićevimi prizadevanji, da bi se približal Nikičevi skupini, ki naj bi se zopet vrnila v Radićev oficijelni klub, bodisi z Nikičem, bodisi brez Nikiča. V političnih krogih se zatrjuje, da pretresa notranji minister za zagrebskim velikim županom razne akte, ki so za Radićevo okolico zelo obtežljive vsebine. Te akte namerava Maksimovič obelodaniti. Radi tega se Radićevci približujejo Nikičevemu klubu, da bi se tej nevarnosti ognili.

Vlada bo res znižala uradnikom plače.

VLADA BO TUDI RAZMISLJALA O GOSPODARSKI KRIZI.

Belgrad, 22. julija. (Izv.) Na današnji seji ministrskega sveta, ki je trajala do pol 9. ure zvečer, je finančni minister končno predložil načrt uredbe o znižanju uradniških plač. Načrt obsega vse podrobnosti, koliko in komu se bo od plače odvzelo. V glavnem se giblje znižanje plače med 3 in 30%. Ministrski svet se na današnji seji ni mogel končno odločiti za nekatere odredbe te uredbe. Radi tega je naročil finančnemu ministru, da do jutri spravi tozadevno svojo odredbo v sklad z izraženimi željami v ministrskem svetu. Po izjavi finančnega ministra, ki jo je dal po seji vlade, bo jutri javnosti izročilo končno veljavno besedilo te uredbe, iz katere se bo videlo, koliko se bo uradništvo prikrajšalo.

Na seji so končno razpravljali o težki gospodarski krizi. Vlada je izvolila poseben odbor ministrov (v njem so: Perić, Krajač, Srskić in Pucelj), ki naj proučuje probleme naše gospodarske krize in naj izdela načrt za nje omiljenje.

Predsednik vlade Uzunović je po seji dal časnikarjem izjavo, v kateri je potrdil, da je

vlada razpravljala o redukciji uradniških plač. Dejal je, da bo uredba jutri gotova. Do tega, je dejal, je moral priti, češ, mi smo razumeli, da je velika razlika med odgovornim upravljanjem države in demagogijo. Zato se nismo mogli spuščati v razne predloge ki so se stali zato, da bi se uradniške plače ne zmanjšale. Uzunović je označil kot tak demagoški in neizvedljiv predlog Laze Markoviča, da bi se uradniki odpuščali na šest mesecev. Je pa nekaj predlogov, ki jih je treba upoštevati in o katerih se bo vlada izrazila, ko bo svoje delo končala.

URADNIŠTVO PROTESTIRA.

Zagreb, 22. julija. (Izv.) Zvečer se je vršil javen protestni shod državnih namestnikov proti nameri vlade, da se znižajo uradniške plače. Nastopilo je več govornikov. Na finančno ministrstvo se je poslala protestna brzojavka. Protestno brzojavko je poslala na ministrstvo tudi organizacija uradnikov s fakultetno naobrazbo.

Bencinska afera.

Belgrad, 22. julija. (Izv.) Na današnji seji anknetnega odbora se je nadaljevalo čitanje aktov o bencinski aferi. Radi carine zapečatenih rezervuarjev je končno pregledala komisija in ugotovila, da je blaga veliko več, kakor ga je bilo v evidenci pri ministrstvu za socialno politiko. Vendar je država po letih en del plačala v znesku nekaj čez 13 milijonov Din. Radi tega denarja se je vnel hud spor med prodajalcem Petrom Rajkovićem in Jadransko banko. Slednja je trdila, da se mora denar njej izplačati, ker jej je baje Peter Rajković svojo terjatev napram državi odstopil. Nasprotno je Rajković trdil, da je določil Jadransko banko kot inka-

santa, denar pa da je njegov. Poseben pravniški odbor je odločil, da se denar shrani pri sodišču, dokler se spor ne reši. Banka je denar kar naprej zahtevala in ponujala državi, da plača vso škodo, ki bi nastala v slučaju, če bi država v slučaju, da bi Rajković tožil, pred sodiščem izgubila. Končno je banka zahtevala, da ji sodišče izroči omenjeni denar. Sodišče pa je zahtevo zavrnilo, ravnotako je tozadevno pritožbo zavrnilo tudi kasacijsko sodišče. Sodišče je banko zavrnilo na civilno-pravno pot in določilo enomesečni rok za tožbo. Prihodnja seja bo jutri in se bo nadaljevalo čitanje aktov o bencinski aferi.

Nemško-italijansko zблиžanje.

Rim, 22. julija. (Izv.) Članek v berlinskem listu »Deutsche allgemeine Zeitung« o političnih odnosih med nemško republiko in Italijo je izzval v političnih krogih veliko pozornost, ker je od zadnjega nemško-italijanskega spopada to prvi slučaj, da se je nemško časopisje zavzelo resno za dobre medsebojne odnose. »Corriere della sera« ugotavlja, da je nemško pobudo ceniti tem bolj, ker je izšla v času skrajne politične napetosti. Politična in gospodarska kriza Francije dokazuje, da še ni dosežena stabilnost evropskih razmer. Mednarodni položaj je nasičen z napetostjo. Poleg krize franka obstoja angleški štrajk, na Balkanu ni miru in še vedno grozi ruska boljševiška nevarnost. Nemška pobuda lahko vodi do skupne realne politike.

S tem bi se dalo rešiti tudi južno tirolsko vprašanje. Gre za strožjo ločitev nemških in avstrijskih naziranj, da se Nemčija oddalji od protievropskih avstrijskih tendenc. Če je odgovoril Dunaju, Inomostu in Monakovu mero-dajni berlinski list, je v tem zavzeti dobre simptome. List stavlja večjo pozornost na važnejše probleme kot so mala iredentistična besedičenja, predvsem glede mandatov nad kolonijami, donavskih in balkanskih interesov. Italijanski časopisje se izraža pohvalno o tem nemškem predlogu in »Impero« se peča z njim v zvezi z društvom narodov. Vprašanje Brennerja se na tem zasedanju ne sme znova sprožiti. Italija in Nemčija imata skupne interese. Nemčijo se more smatrati zopet za velesilo.

šibeniško in krško nadškofijo. Italijanska vlada pa se trudi, da bi se zadrška škofija obdržala, četudi bi obsegala samo štiri župnije. Hrvatsko duhovništvo je sklenilo apelirati na merodajne činitele, da se obnovi stara škofija v Ninu, ki je že prej obstojala in ki je znana iz hrvatske zgodovine.

Praga, 22. julija. (Izv.) Masarykova akademija je sklenila sklicati konferenco za študij produkcije žita in kruha. Dolej je priglasilo svojo udeležbo že 10 držav s 26 zastopniki. Priglasile so se: Avstrija, Nemčija, Belgija, Anglija, Francija, Italija, Romunija in Severnoameriške združene države.

Poincare sestavlja novo francosko vlado

DEMONSTRACIJE PROTI HERRIOTU. — ZAHTEVE PO FINANČNI DIKTATURI. — ZA VLADO ŠIROKE NARODNE KOALICIJE. — NEZADOVOLJSTVO V AMERIKI. — RAUL PERET NOVI PREDSEDNIK FRANCOSE ZBORNICE.

Pariz, 22. julija. (Izv.) Francija se že leto dni umika finančni diktaturi, pa tako nespretno, da bo naslednik v finančnem ministrstvu, pa naj bo socialist ali desničar diktator, v veliko popolnejši meri, kakor je to hotel Caillaux. Borba je dospela do viška. Trenotek zahteva takojšnje operacije. Ali jo bo izvršil socialist in zahteval oddajo premoženja, ali pa bo zastopnik kapitala rešil frank z inozemskim denarjem. De Monzie je z redko brezobzirnostjo povedal, da so državne blagajne prazne, da frank pada s tako naglico, kakor se je to godilo samo še marki in avstrijski kroni. Listi poudarjajo, da je koalicijska vlada komaj še mogoča. Socialist Blum in Poincaré sta v ospredju.

Pariz, 22. julija. (Izv.) Herriotov nastop proti Briandovi vladi, ki je osupnil vso javnost in ki ga ni razumelo niti inozemstvo niti Francija, se je izkazal kot nepreračunana va banque igra, ki jo je Herriot v 24 urah izgubil. Njegove vlada je v večerajšnji seji ostala za 53 glasov v manjšini in takoj na to odstopila. Herriot je poražen. Javnost ga obsoja in obsoja ga celo močna frakcija njegovih lastnih poslancev.

Pariz, 22. julija. (Izv.) Herriotova vlada se je predstavila zbornici z deklaracijo, v kateri ni povedala nič novega. Zbornica je sprejela vladno izjavo hladno. Takoj nato je stopil na govorniško tribuno finančni minister De Monzie in izjavil: Včeraj je znašalo premoženje državne zaklada 230 milijonov, zvečer 180 in jutraj 60 milijonov. De Monzie je v govoru grdo napadel Poincareja in Caillauxa, na katerega je hotel valiti odgovornost za vso nesrečo. Končno se je povzpел do grožnje, da bo svoj načrt izvedel, pa naj mu zbornica da za to potrebna pooblastila ali ne. »Če bom prekoračil svoj delokrog,« je dejal, »izročite me ustavnemu sodišču, saj se od tam že tudi pride« (tu je mislil na Caillauxa). S tem je De Monzie zapravil še zadnje simpatije, ki jih je imela Herriotova vlada. Zbornica je izbruhnila v protest, da se je morala seja prekiniti.

Po zopetni otvoritvi se je nadaljeval finančni minister De Monzie svoja izvajanja, katera je zbornica sprejela z nezaupanjem. Izjavil je, da poseduje državna blagajna 150, in ne samo 60 milijonov. Francija je v stanu stabilizirati valuto z lastno močjo brez tuje. Prenehati pa se mora z medsebojnim očitanjem. Zbornici bo predložil v 48 urah program o sanaciji.

Predsednik Herriot je branil vlado in sebe očitka, da je zavratno ugonobil Briand-Caillauxovo vlado. Njegova intervencija je bila načelnega značaja. Finančna moč Francije je dovolj krepka, da izvede stabilizacijo iz lastne moči. Žrtve ljudstva so pa potrebne.

Franklin-Bouillon je izjavil, da bo glasoval proti vladi. Vlada je ostala v manjšini.

Pariz, 22. julija. (Izv.) Takoj po demisiji vlade se je predsednik republike Doumergue posvetoval z zastopniki političnih frakcij in po posvetovanju poveril Poincareju sestavo nove vlade. Poincare je mandat sprejel. 230 poslancev je poslalo predsedniku republike spomenico, v kateri zahtevajo, da se sestavi vlada široke narodne koalicije.

Pariz, 22. julija. (Izv.) Včeraj je prišlo pred parlamentom in vlado palačo do burnih demonstracij. Strah pred katastrofo se je polastil ljudskih množic, ki so hotele linčati

Herriota. 15.000 mož je viharno zahtevalo takojšen njegov odstop. Ob 9. uri zvečer so ljudske množice navalile na parlament in republikanska garda je z največjimi naporii razglašala demonstrante. Ob desetih zvečer je prišlo do pretepev med pristaši vlade in opozicije. Veliko oseb je bilo v pretepu ranjenih. Nastalo je drzlično razburjenje v vsem mestu. Tudi med poslanci je nastala po seji panika in posamezniki so pri stranskih vratih bežali, da uidejo pred ogorčeno množico.

Pariz, 22. julija. (Izv.) Senat je odobril de Monziejev finančni sanacijski načrt. Zbornica je odobrila de Monziejev predlog, da se še ostanek Morganovega fonda uporabi za sanacijo franka. Zbornica je ta predlog sprejela, ker bi sicer državna banka morala takoj zapreti svoje predale.

Pariz, 22. julija. (Izv.) Poincare se je od predsednika republike podal v parlament k nočni seji zbornice. Tam se je že sestal z nekaterimi osebnostmi, ki bi prišle v poštev pri sestavi njegovega kabineta. Poincare hoče postaviti vlado, ki bi štela le 5 do 6 ministrov. Kot kandidati se imenujejo Briand, Chaumet, Gourand, Laurant, Paul Boncour in Barthou. Finančno ministrstvo bi prevzel Poincare sam, Briand pa ministrstvo z azunanje zadeve.

Pariz, 22. julija. (Izv.) Poincare je v sestavi kabineta že precej napredoval. Marin je izjavil, da je edino Poincare mož, ki more obvladati sedanjo situacijo. Barthou je Poincareju obljubil svojo podporo in je pripravljen vstopiti v njegov kabinet. Boncour je sodelovanje v novi Poincarejevi vladi odklonil. Poincare se je sestal tudi s Bokanovskim in Caxalsom.

Pester Lloyd objavlja razgovor s Poincarejem, v katerem le-ta izjavlja, da hoče podpirati vzajemnost evropskih držav. List izraža upanje, da se bo Poincare držal tega načela tudi v zunanji politiki in ne bo z nacionalističnimi zahtevami razburjal evropsko javnosti.

Pariz, 22. julija. Raul Peret, radikalna levica, je bil proti radikalno socialističnemu kandidatu Bussouu izvoljen za predsednika zbornice.

London, 22. julija. (Izv.) United Press poroča iz Washingtona: Angleški in francoski napadi na Združene države radi njene politike o odplačevanju dolgov so ameriško vlado zelo vznemirili. Ugledni uradnik je izjavil, da so Churchillove izjave netočne in izzivajo kritiko. Tudi Francozi igrajo nečastno igro, ko so najprej sprejeli pogodbo o odplačevanju dolgov, pozneje pa so nastopili proti njej, ko se je moralo pričakovati, da bodo še naprej zanj. Francija mora pač vedeti, da se je dogovorilo, da se za slučaj, če Nemčija ne bo izpolnjevala svojih obveznosti, začne s Francijo nova pogajanja, ker sloni celotna ameriško-francoska pogodba na plačilu zmožnosti Francije. Francoska vlada pa je na obžalovanje vreden način opustila predočiti prednost te pogodbe, radi česar se je odločila ratifikacija, za katero so izgledi radi stalnega padanja franka zelo slabi. Upravičen je strah, da bo valutni polom sploh onemogočil ratifikacijo. Ameriška vlada je dala bankam svobodo, če hočejo dati Franciji posojilo. Posojilo pa je izključeno, če se washingtonska pogodba ne ratificira. In tudi če se ratificira, bo posojilo Franciji v Ameriki naletelo na skrajne težkoče.

Poljski predsednik dobil izjemna pooblastila.

Varšava, 22. julija. (Izv.) Sejm je danes odobril vsa izjemna pooblastila za predsednika republike. Pooblastilni zakon stopi v veljavo takoj z objavo in velja do prihodnjega konstituiranja sejma. Dan točno v zakonu ni določen.

Varšava, 22. julija. (Izv.) V zunanje-političnem odseku je zunanji minister Zalesky poročal o smernicah svoje zunanje politike. Odločno je nastopil proti vestem, da je sedanja vlada zapustila pacifiistično politiko in se nagiba k ekspanziji. Zalesky je dejal: »Poljska nima prav nikakega vzroka, da bi segala po tuji zemlji. Niti pedi tujega sveta nečemo, pa tudi pedi poljske zemlje ne damo. V miru hočemo živeti z vsemi sosedi, v miru stremiti za obnovo dežele.«

Naši odnosi s Francijo, ki smo jih utrili s številnimi pogodbami in konvencijami, so ostali neizpremenjeni in korist Poljske zahteva, da jih še vedno izpopolnjujemo. Naše sosedstvo z Nemčijo nam narekuje, da poglobimo gospodarsko in politično vzajemnost s to državo. Z državami Male antante smo deloma sklenili prijateljske pogodbe, deloma stojimo z njimi v stalnih prijateljskih zvezah. Poseben položaj nam narekuje, da ostane Poljska izven Male antante vendar gre naša politika v glavnih vprašanjih ista pota. Avstrija je država z nemškim prebivalstvom. Uredili smo razmerje z njo s posebno razsodiščno pogodbo. Osnovnica naše zunanje politike je mir in prijateljstvo z vsemi državami.

Podpirajte naše dijake.

Napredovanje HPS.

Split, 22. jul. (Izv.) Hrvatska pučka stranka je sklicala v Dalmaciji več shodov. Zlasti so uspeli shodi v Dučah, Jesenicah in Ražancu. Na sestankih so govorili prvaki pučke stranke v Dalmaciji.

Zagreb, 22. jul. (Izv.) HPS je priredila uspešen sestanek v Djurdjevcih v Podravju. V tem kraju so radićevci najmočnejši.

Vprašanje zadrške škofije

Zagreb, 22. jul. (Izv.) Jugoslovansko ozemlje zadrške škofije bi se imelo razdeliti med

Za pravo demokracijo.

V javnosti se splošno čuje pritožba, da je zavlada med državljani naše države splošna apatija napram političnemu življenju, da se je ljudstvo udalo resignaciji in da hoče zavreči sadove stoletnega razvoja, boja in krvavih žrtv: moderno demokracijo. V tem ozračju so se pojavili istočasno glasovi o »diktaturi« kot edino umestnem državnem režimu, ki bo z močno roko zbudil državljanke čut iz zasplosti, spravi s poti bolni in dragi parlamentarizem ter sploh otvoril novo dobo državnega življenja in iskrenega patriotizma.

Na žalost moramo priznati, da so te pritožbe o apatiji precej resnične, kakor moramo tudi priznati, da je parlamentarizem zlasti v naši državi bolan. S tem seveda nečemo trditi, da cveto v drugih državah samo rožice. Saj prestajajo zlasti evropske države skoro vse težke notranje politične krize in so le redke države, katerih položaj bi bil zavirljiv. Glasovi po diktaturi so se pojavili tudi drugod, revolucije so na dnevnem redu, diktatorstvo ponekod že vlada, vlade padajo kot muhe enodnevne, parlamenti so podobni v mnogih državah bolnemu možu, ki je dela nezmožen, a umakniti se ne. S tem seveda še ni rečeno, da se je moderna demokracija preživela, kakor tudi ni rečeno, da je parlamentarizem kot tak vzrok državnih bolezni. Vsaka država ima svoje notranje težave, narodnostnega, strankarskega ali gospodarskega značaja, ki nikakor ne izvirajo iz parlamentarizma. Naša državna kronična bolezen pa ima svoj poseben značaj.

Priznati je treba, da je predpogoj parlamentarizma precejšnja izobrazba prebivalstva, ki ima v državi, njenih oblikah in nalogah, kakor tudi v vlogi njenih sestavnih delov izklesane pojme; močna osebnost, ki dejansko razlikuje pojme podanik in državljan in ceni svojo vlogo v družabni zajednici. A priznati je tudi, da je prvi predpogoj visoka moralna in intelektualna kvalifikacija posameznih voditeljev, ki morajo odklanjati politične kupčije z narodnimi zahtevami. Saj imajo v rokah ogromna sredstva, da predstavljajo narodu svoje delo v napačni luči, imajo tisk, tajništva in agitatorje, ako manjkajo gornje kvalifikacije. Imajo v rokah državno oblast in možno jim je zlorabiti celo sveto čuvstvo patriotizma. Krivda voditeljev na apatiji ljudstva in državni bolezni pa je pri nas nesporna in nedvomno je, da je potrebno predvsem ozdravljenje od zgoraj. Oblast — to je njihov malik, blagor ljudstva in države gola beseda. Za oblast vsa sredstva — to je njihova življenjska parola. In nesreča je baš v tem: dočim jih je življenje že davno odklonilo, jim želja po oblasti narekuje, da izrabijo močnejšo vlogo voditeljev, se za hip približajo narodu in pustijo govoriti tisk in agitatorje. Dvojni obraz se reži navzdol in navzgor.

Menda ga ni nepokvarjenega človeka iz ljudstva v naši državi, ki bi mu prišla na misel trditve, da katerikoli narod sovraži drugega, da Slovenec sovraži Srba in Hrvat ali obratno. In ni ga ljudskega človeka, ki ne bi priznal svoje narodnosti, ki bi mu sploh prišlo na misel vprašanje, kaj da je, in ki bi zagovarjal načelo narodnostnih krivic in tlačnjenja. Morali so vstati politični voditelji, da napravijo združbo, morali so nastopiti teoretiki enega naroda, da s tem sredstvom dejansko pripomorejo svojemu plemenskem (v tem slučaju velesrbskemu) konceptu do zmage. Pa, da bi si ta svoj program upali priznati moško in odkrito, da bi ljudstvo vedelo, s kom ima opravka. Ne! Po Sloveniji se agitira s pravicami Slovencev, v Srbiji in Kosovski Mitrovici pa je napadel Pribičević radikale, češ, da z zvezo s Hrvati ne izvršujejo ideje Velike Srbije.

Izrazito koristolovstvo je izpremenilo stalni dvojni obraz zlasti pri prečanskih vladinovskih političnih naravnost v satansko prikazen. V njihovem računu sta strogo ločena Belgrad in domači volilni okraj, dejansko stanje in njegova potvorba, vladno lice v Belgradu in neizprosni opozicionalec doma. Priznanje storjenega dela se ne nahaja v njihovem besednjaku in v tem smo nedvomno edina država na svetu.

Fašist prizna, da zahteva njegova ideologija nasilje in štatut orožje; komunist prizna, da izvrši atentat, ker mu je velevalo tako njegovo prepričanje o načinu spremembe današnjega družabnega reda; centralist v drugih državah prizna povsod, da je po njegovem nazarju najbolje, če se vse niti stekajo v eni roki, če razen središča drugi okraj ne prihajajo v poštev pri tvorbi državne volje in izglasovatelj davkov drugod prizna pred volivci, da je zanje glasoval, bodisi iz kateregakoli razloga.

Stalna dvoličnost naših vladinovskih politikov, obdanih s tiskom, agitatorskim štabom in uradnim aparatom, je spremenila jugoslovansko demokracijo v karikaturu in nasitilo njeno ozračje z lažjo. Le s tega vidika, ki je rodil končno ljudsko apatijo in nezaupanje v zdravo državno življenje in le v poznanju svojevrstne politične morale teh ljudi in samo pri nas je končno razumljiva okrožnica SDS o »voditeljih skrahirane klerikalne stranke, ki so bili celo odlikovani od finančnega ministra za udano sodelovanje pri povišanju državnega proračuna in s tem zopet pripomogli za povi-

šanje davkov in zato proč s sličnimi barantavci naših interesov in pristopimo vsi k najpoštenjši SDS...« Za tak način politične borbe manjka označbe!

Ali je demokracija mrtva? Ne! Ona živi v ljudskih dušah! Besede češkoslovaškega predsednika »da čim večja je inicijativa ljudstva, tem popolnejša je demokracija« bodi tudi naš program. Ljudska inicijativa naj stopi na dan v borbo za glavni predpogoj demokracije, v borbo proti nepoštenosti političnega boja, da se izločijo iz našega telesa politični koristolovci, da se omogoči prava in zdrava demokracija v Jugoslaviji!

Beleške

△ **Strokovnjak.** O sedanjem položaju koalicijske RR se je izjavil g. Pribičević takole: Razpad Radičeve stranke je nedvomen. Ta stranka je, kar je sicer naravno, na ljubo oblasti zaigrala zgodovino. Radičeva stranka je v narodu neverjetno izgubila. Isto pa je tudi pri radikalih. Zato Radič ne sme izzvati krize vlade, da ne izgubi oblasti; ako pa izgubi oblast, bi izgubil tudi večino, ker bo imel Radič večino vedno samo z oblastjo. — Vidi se, da je g. Pribičević v politiki z geslom »Vse za oblast!« strokovnjak in da govori iz lastne prakse in izkušnje. Nobena stranka se ni bolj pehala za oblast in se krčeviteje oklepala oblasti, kadar se je do tega dokopala, kakor SDS. Zato se pa tudi še ni nikoli pripetilo, da bi bila SDS kdaj izzvala kako krizo vlade, kadar je bila na vladi. Kajti pravilo je: le ne izgubiti oblasti; čim izgubiš oblast, izgubiš tudi večino. Zgodovina SDS to na vsaki strani potrjuje.

△ **Proti znižanju uradniških plač** se je izrekel predsednik finančnega odbora g. Radonjić pred novinarji. Smatram, je rekel, da se uradnikom ne morejo zmanjšati doklade, ker tega tudi Francija, ki ima 20 milijard notranjega dolga, ne dela. — Mi smo sicer mnenja, da za presojo in reševanje naših domačih razmer ni meročajno ravnanje tujih držav, vendar, če se že g. Radonjić sklicuje na Francijo, mu moramo povedati, da ima Francija vsega skupaj nič manj ko 300 milijard notranjega dolga. Torej je le še toliko bolj impozno, da ona kljub temu ne misli na znižanje uradniških plač.

△ **Kmetijski list** se je spravil tudi na razlago, kaj je SLS. »SLS in njeni voditelji trošijo politično sovraštvo, ne le med Slovenci, ampak tudi med Hrvati in Srbi. Ta stranka je v temeljnem nesprijetnosti sama s seboj in nima niti dobre volje kmetiskemu ljudstvu pomagati. Ona hoče razdirati, uničevati, razdvajati in zato ne dela v kmetiskem duhu in našem interesu.« — Na to ni drugega odgovora, kot blagor ubogim na duhu!

△ **Najpoštenjša SDS...** V okrožnico proti slovenskim radičevcem je SDS vtaknila tudi ta stavek: »Gosp. Pucelj si danes lahko poda roko z voditelji skrahirane klerikalne stranke, ki so bili celo odlikovani od finančnega ministra za udano sodelovanje pri povišanju državnega proračuna in s tem zopet pripomogli za povišanje davkov. Proč s sličnimi barantavci naših interesov in pristopimo vsi k najpoštenjši SDS!« — Čudno samo to, da ne stoji v okrožnici še, da je SLS imela v rokah koroški svinec in da je upravljala mestno hranilnico v Mariboru...

△ **No — in?** Gosp. Prepeluh je napisal v »Kmetiskem listu« članek o političnem in upravnem centralizmu ter drastično naslikal njegove posledice in napadel tudi vidovdansko ustavo. Prav tako kakor v nekdanjem »Avtonomistu«. Vprašanje je samo, kako je g. Prepeluh potem mogel stopiti v stranko g. Pucelja, ki je z osmimi poslanci glasoval za to ustavo, bil malo v opoziciji, nato pa z radičevci vred ponovno prisegel na njo in v sporazumu garantiral njeno izvedbo. Dalje: Kako more glasilo njegove stranke smešiti avtonomistično misel, če on ponavlja: »Izpuvedujemo načelo, da ima vsak narod popolno in suvereno pravico odločati v duhu demokracije o svoji usodi in da noben narod ne sme biti vladan od kogarkoli brez zadostnega lastnega pristanka!« Ali je ta »lastni pristaneček« za slovenski narod gosp. Pucelj, kojega politika sledi aviatične smernice Stjepana Radiča?

△ **Moč min. Pucelja.** Radičev »Dome« prinaša o kmetijskem ministrstvu zanimivo sliko in pravi, da se nahajajo v tem ministrstvu taki načelniki, ki se ne brigajo za poplave in trganje oblačkov, ki vprašujejo, ali Donava uničuje Srbe ali Mažare. So tudi taki, ki ostanejo mirni, če Donava uničuje Srbe, samo da niso radikali. Minister tem ljudem samo tedaj prija, ako sploh ne prihaja v ministrstvo, ali pa samo kadi cigarete, ali podpiše kako strankarsko napredovanje. Ako nečemo imeti vsake leto takih katastrof, moramo preurediti do temelja predvsem ministrstvo za kmetijstvo, ki je bilo do sedaj samo sramota za državo in nesreča za narod. — Kakor vidimo, ne more g. Pucelj napraviti reda niti v svojem ministrstvu, kaj še v državi!

△ **Masarykove besede.** Pograbil jih je tudi »Kmetijski list« in vzel iz njih, kar mu je prišlo. Skrb vlade za poplavljenе kraje, ki jih je prepustila »Rdečemu križu«, ko je načeloval ministrstvu za vode in poljedelstvo Janez Pucelj, naj utemeljijo te besede. Masaryk je dejal: »Koncem koncev pa gre vse, kar nam daje država, iz naših žepov. Zato bi dokazali držav-

ljani mnogo več zrelosti, ako bi napravili kolikor mogoče mnogo brez države in njene pomoči.« In »Kmetijski list« je zaključil: »Zlate besede tudi za nas. Nikjer na svetu se namreč ne zahteva toliko od države kot pri nas.« A Masaryk je govoril en stavek naprej, da pogledimo vzglede samopomoči v Angliji in Ameriki in dejal: »Čim večja je inicijativa ljudstva, tem popolnejša je demokracija.« — Zato je smešno, če jih citira stranka, ki gre čez drn in strn za centralizmom in določuje 13 milijardne proračune, ki izmogavajo prebivalstvo do skrajnosti! Kako naj potem naše ljudstvo uveljavlja kakšno inicijativo in samodelavnost?

△ **Ali je v naši državi sporazum mogoč?** Mi smo ugotovili, da je začelo tudi »Jutro« pisati o sporazumu med Srbi, Hrvati in Slovenci. Ugotovili smo tudi, da je Pribičević označil sporazum med Srbi in Hrvati za protustaven akt. Mi »Jutro« pokličemo v spomin, da je Pribičević na nekem shodu v politično borbo povlekel celo krono, ko je dejal, da je po ustavi kralj prisegel na edinstvo naroda, ne pa na sporazum. Mi ugotavljamo ponovno, da je za ljudi, ki so v Belgradu prisegli na en jugoslovanski narod in ki v časopisih to tezo priznavajo — seveda po vetrovnici — vsak sporazum med Srbi, Hrvati in Slovenci logični nonsens, kar je tudi Pribičević, šef SDS, na shodih nešteto krat ponovil. — Seveda je z ljudmi, ki so se udali političnemu kramarstvu in ki v svojih okrožnicah pisarijo, da je stalno opozicijska SLS kriva povišanja davkov, vsaka debata tudi na tem polju izključena. Proti namerni neumnosti pa se ne bojujejo niti bogovi — pravi stari nemški pregovor.

Shodi SLS

Shod SLS se je vršil v nedeljo v Lužarjih. Poročal je poslanec Škulj. Izrekla se je soglasno zaupnica Jugoslov. klubu in zahvala posl. Škulju.

Shod v Poljniku. V nedeljo 18. t. m. je posl. Krenžar imel dobro obiskano zborovanje volivcev v Poljniku. Može so pazljivo poslušali izčrpano poročilo svojega poslanca o gospodarskem in političnem položaju v državi, in posebej na Slovenskem ter soglašali s politiko slovenskih poslancev.

Naša politika

DR. KOROŠČEV ČLANEK O BALKANSKI POLITIKI.

Dr. Korošček članek o balkanski politiki v »Socialni misli« je v zagrebških političnih krogih vzbudil obširne komentarje. Mnogi časopisi, med njimi »Riječ« in »Narodna Politika«, so članek priobčili v celoti oz. izvlečku.

ST. RADIČ PRESTOPI V PRAVOSLAVJE.

»Hrvat« poroča iz Beograda, da se je dijakom-menihiom iz Rakvice, ki potujejo po Južni Srbiji pridružil Pavle Radič. Ker se je S. Radič preje enkrat mudil v Rakovici so se sedaj raznesle vesti, da namerava S. Radič prestopiti v pravoslavlje.

ORJUNAŠI MED SEBOJ.

Orjunaška lista »Pobeda« in »Vidovdan« sta si v laseh, Dobroslav Jevdević se je sprl z direktorijem v Splitu. Zahteval je 2000 Din od dr. Leontića za zaprte orjunaše, pa ni dobil odgovora. Zato ga je napadel v »Vidovdanu«. »Pobeda« je seveda reagirala in trdila, da je »Vidovdanska« trditev neresnična. »Vidovdan« zahteva dokaze za to trditev itd. — Vse se pregrupira, bi rekel g. Pribičević.

SEJA EKONOMSKO-FINANČNEGA ODBORA.

Belgrad, 22. julija. (Izv.) Dopoldne se je vršila seja ekonomsko-finančnega odbora ministrov. Na njej se je razpravljalo o predlogu Uprave državnih monopolov, da se tvrdki Vitković v Manchesteru da pravica do izključnega plasiranja našega tobaka v Angliji. Sedaj gre samo za reostanek iz leta 1924. Pogodba bi se sklenila za eno leto, nakar bi se sklenila končnoveljavna pogodba. Vlada je to ponudbo v principu sprejela. Monopolsko upravo je pozvala, da predloži končnoveljavno pogodbo. Nadalje se je sklenilo, da se na račun reparacij nabavi iz Nemčije velika množina semen, ki bi jih država dala tistim kmetom, katerim dolguje na račun vojne odškodnine.

GVOZDANOVIČ IZSTOPIL IZ SDS.

Zagreb, 22. jul. (Izv.) Župnik Pavel Gvozdanović iz Radotovića pri Zumberku se je udeležil 13. junija Pribičevićevega shoda v Metliki in na njem govoril. »Katoliškemu listu« v Zagrebu je dal sedaj obširno izjavo, v kateri se ozira na svoj govor na Pribičevićevem shodu v Metliki in na komentarje, ki so vsled tega nastali v ljubljanskem »Jutru« in drugih liberalnih časopisih. Gvozdanović naglašja, kako je liberalno časopisje uporabilo njegovo ime v borbi za svoje protiversko stališče in mržnjo proti vsemu, kar je krščanskega in katoliškega. Posebno se ozira na mesta, v katerih se napadala Cerkev in papež in izjavlja, da to obžaluje. Svojo izjavo končuje takole: »Da bo stvar jasna, odkrito pred vso javnostjo, ki je čitala časopisne vesti o meni, izjavljam, da ne morem biti pristaš stranke, ki v svojih glasilih žali moja najgloblje čuvstva, katerih ne morem zatajiti, še manj pa žrtvovati nikomur, razen svojemu Bogu.«

Na poti navzdol.

Časopisje poroča o sklepu ministrskega sveta, po katerem naj bi se znižale plače državnih uslužbencev od 5 do 50 procentov sedanjih prejemkov. Izvršila naj bi se tudi velika redukcija državnih nameščencev. — V času, ko se kmetu zvišujejo davki, da boben poje ter padajo cene živini, a obenem na čudežen način rastejo cene življskim in drugim potrebščinam, v dobi, ko itak neznošno stanovanjsko breme po krivdi merodajnih faktorjev grozi državnemu nameščencu v bližnji bodočnosti z najhujšim — v zlatih časih, ko vlada dvanajstmilijonskega prebivalstva in trinajstmilijardnega proračuna ne plača uslužbencem to, kar jim že od leta 1923 po zakonu gre — zamišlja vladna večina nevaren eksperiment na itak ne zavidanja vrednih svojih uslužbencih. V momentu, ko je češka republika svojim nameščencem plače vnovič zboljšala, naj se pod privlačno krinko pomoči poplavljenec in preko sankcioniranega budžeta znižuje tam, kjer bi se absolutno ne smelo!

Redukcija! Prav, toda izvršiti bi se morala nepartizansko in dolžnost države je, da iz službe odslovljenim državljanom zagigura življski obstoj. Zato pa bi morali merodajni krogi prospeh naše industrije, ki bi lahko dala tisočim in tisočim kruha, podpirati, ne pa ovirati in podirati. — Gotovo je državnih uslužbencev po raznih uradih preveč in načelo slovenskega ljudstva je znano: manj, a dobro plačanih, neodvisnih, nepristranskih, delavnih, ljudstvu in državi vdanih uradnikov. Sedanjim mogotcem pa ni do pravične redukcije. Zastavimo glavo: partizanstvo bo slavilo zopet svoje orgije, povečale se bodo mase zboljševiziranih nezadovoljnejšev, ostali državni nameščenci pa bodo kot utopljeni za desko hlatali »za bakšišem«. Prijeti se moraš za glavo, ko pomisliš, kaj je bil državni uslužbenec od najvišjega do najnižjega pred vojno in kaj je danes!

»Seljački demokraciji« naj povemo še tole: Dober gospodar najame le toliko hlapcev, kolikor se mu jih rentira. Plača jih redno in pošteno. Gospodar, ki je premišljeno hlapca sprejel, a ga odpusti in ne nadomesti, čeprav sam ne zmore vsega dela ali, ki potrebnega mu hlapca slabo, neredno, ali sploh ne plačuje — je pred konkurzom. Dober gospodar skrbi v proračunu in tudi sicer s prihranki za bolezen in druge nepredvidene nezdge. Gospodar pa, ki je n. pr. pogorel in zahteva od družinskih članov, da raztrgani in bosi životarijo ob kruhu in vodi, sam pa v družbi ožjih prijateljev lahkomišelnost razpisa preostalo premoženje, zasluži, da se mu grunt odvzame. Mi, ki želimo, da bi bili merodajni voditelji naše države dobri gospodarji, resno kličemo: Ne igrajte se z ognjem! In še nekaj: Nezmožni ste za vodstvo, zato odstopite in pustite, da pokažejo drugi, za napredek naše lepše domovine resnično vneti može, kaj znajo!

Državni uradnik.

PRED JESENSKIM ZASEDANJEM V PRAGI.

Praga, 22. julija. (Izv.) Včeraj so se nadaljevala posvetovanja kmetске zveze o situaciji in zadnjih parlamentarnih dogodkih. Izraze zaupanja, ki so jih poslala posamezna okrožja, je vzela stran na znanje in ugotovila, da je bila njena taktika v parlamentu pravilna. Poslanec Halte je povdarjal, da bo kmetška zveza ostala pri dosedanjih poti in bo s tem največ koristila nemškemu ljudstvu in nemškemu gospodarstvu. Ugotovilo se je, da je bilo postopanje Kmetске zveze popolnoma pravilno in se bo ta taktika tudi v bodoče obdržala. Zaupniki so ogorčeno obsodili osovražen način boja nemške nacionalne stranke in so ugotovili, da je ravno radi tega boja kmetška zveza na pristavih pridobila.

PRED PODPISOM JUGOSLOVANSKO-MADŽARSKE POGODBE.

Belgrad, 22. julija. (Izv.) V soboto se bo podpisala trgovinska pogodba med našo in madžarsko državo in nekatere od tej prilike sklenjene konvencije, kakor prometna konvencija, konvencija o obmejnem prometu in druge. V imenu naše države bo pogodbo podpisal zunanji minister dr. Ninčić, v imenu Madžarske De Hory.

DANSKI PRESTOLONASLEDNIK SE ODPOVEDUJE.

Kopenhagen, 22. julija. (Izv.) Listi so objavili vest, da se hoče danski prestolonaslednik Friderich odpovedati nasledstvenim pravicam. Ker tudi njegov mlajši brat Knut ne bo prevzel prestolonasledstva, pride v poštev princ Axel.

VROČINA.

New York, 22. julija. (Izv.) Vsled silne vročine je umrlo v državi okoli 20 oseb. V mestu samem so trije smrtni slučajji vsled vročine.

POPLAVE V RUSIJI.

Moskva, 22. julija. (Izv.) Zadnje velike poplave Volge so napravile v astrahanski guberniji okoli 5 in pol milijona rubljev škode. Volga je začela počasi upadati. Mesto Astrahan so rešili s 40 km dolgim nasipom, ki ga je pomagalo graditi tudi prebivalstvo. Ostale naselbine okoli Astrahana pa je poplava uničila.

Blocton (Alabanda), 22. julija. (Izv.) V tukajšnjem premogovniku je nastala velika eksplozija, ki je ubila devet rudariev.

Kaj se godi doma

Proslava 100 letnice rojstva dr. Jak. Razlaga

zdržena z odkritjem njegovega spomenika pri Mali Nedelji, je preložena na nedeljo dne 1. avgusta in se vrši ob vsakem vremenu.

Sporod:

1. Na predvečer bakljada z godbo, kres.
2. V nedeljo 1. avgusta: a) budnica s fanfarni; — b) ob pol 9 na kraju nekdanje dr. Razlagove rojstne hiše v Radoslavcih zbiranje gostov, ljutomerske godbe in požarne brambor; — c) ob pol 10 pri Mali Nedelji sprejem gostov; — d) ob 10 slovesna sv. maša s pridigo; — e) ob 11 odkritje spomenika s slavnostnimi govori dr. Fr. Mohoriča in drugih; — f) ob 13 v »Društvenem domu« *banket za priložnost udeležence; — g) ob 15 v »Društvenem domu« *slavnostna akademija z alegorijo: »Dr. Razlagovo rojstvo« *in koncertom. — Nato sledi prosta zabava s petjem, godbo itd.***

K najobličnejši udeležbi vabi vse

Priljubljeni odbor.

Nove velike poplave.

Belgrad, 22. jul. (Izv.) Iz Novega Sada poročajo: Donava zopet z neverjetno hitrostjo narašča. Nasip pri Karavukovu se je porušil. Voda je preplavila vasi Vajska, Plavna, Buki, Deronja, Novo selo. Pri Vukovaru je Donava narasla v pretekli noči za 45 cm. Med ljudstvom vlada velika panika. V valovih je našlo smrt več ljudi.

Novi Sad, 22. jul. (Izv.) Tekom noči je Donava pri Novem Sadu narasla za 15 cm. Po poročilih iz drugih krajev Donava tudi drugod zelo narašča, tako da je v nevarnosti cela Bačka do Novega Sada. Iz Vukovara poročajo, da Donava zelo narašča in da je voda vdrla v mesto ter poplavlja 150 hiš. Med poplavljenimi ulicami se nahaja tudi glavna Strossmayerjeva ulica.

Sombor, 22. jul. (Izv.) Na več krajih so se porušili nasipi. Oblasti so izpraznile vas Odžanci. Iz Apatina, Bezdana, Osijeka in Vukovara so pripeli vlažilci in motorni čolni, s katerimi rešujejo ljudi in živino. Begunci se odpravljajo proti Vukovaru.

Viharji in neurja.

Preko ptujskega polja in poljanske ter slovenjebistriške doline do Pohorja je preteklo sredo popoldne od 3 do 4 divjal silen vihar, ki je ruval dreve in ga lomil, odkrival strehe in potlačil v tla vse polje, kjer je še bilo žito, korenine, fižol. Posebno škodo je napravil vihar na sadnem drevju, s katerega je otrešel skoro vse sadje. Med viharjem je pobelila toča celo planjavo. Škoda je tem bolj občutna, ker je vihar dobesedno uničil vse, kar je še ostalo po povodnji. Ljudstvo v težkih skrbih gleda v bodočnost.

V noči dne 20. julija je zadela Savinjsko dolino težka vremenska katastrofa. Zvečer so se začeli na jugozahodu zbirati oblaki in kmalu se je vsula mala ploha. V upanju, da je s tem opravljeno, so se ljudje podali k počitku, kar jih okrog enajstih zbudi hrup in grmenje, in kmalu začne padati gošta in debela toča. Vihar je podiral hmeljeve droge ter brzjavno in električno napeljavalo. Toča je padala po celotnem zgornjem delu Savinjske doline; posebno so prizadete občine: Vransko, Prekopa, Sv. Jeronim, St. Jurij, Grajska vas, malo manj pa St. Pavel, Gomilsko, Braslovče in druge. Toča je

uničila pšenico, ki je ravnokar dozorevala, sadje leži po tleh, neprecenljiva pa je škoda na hmeljiščih.

Prva letošnja žrtev Save.

Komaj se je dobro začela letošnja kopalna sezija, že je zahtevala Sava svojo letošnjo prvo žrtev. Krasen solnčni dan in pripekajoča vročina je izzbila celo trumo ljubljanskih kopalcev na bregove Save, da se posvežijo v njenih hladnih valovih. Radi prejšnjega silnega naliva je bila Sava predvčeršnjim kalna in tudi mrzla ter deroča. Med številnimi kopalci sta se prišla kopat tudi dijaka šestdesetletnik Jakob Osterman iz Resljeve ceste št. 21 in tretješolec Mirko More iz Kette-Murnove ceste 11. Okoli petih popoldne sta se tovariša zmešala, da bosta preplavala Savo in sta skočila v vodo. Prvi je skočil mlajši More, za njim pa tovariš Osterman. Ko sta bila kakih sedem metrov od brega v deročih valovih narasle Save, se je ozrl More nazaj, da vidi, če plava in kako plava za njim njegov tovariš. Pri tem je opazil, da se tovariš Osterman potaplja! Obrnil se je takoj nazaj in je plaval tovarišu na pomoč. Ko pa je priplaval do njega, se ga je tovariš nenadoma z vso silo oklenil, kar store vsi potapljalci se, radi česar je rešitev tako zelo nevarna, in ga je potegnil s seboj pod vodo. Vendar pa se je odločnemu dečku še posrečilo, da je tovariša dvignil na površje vode, nakar ga je ta zopet izpusil. Takrat pa so opazili nesrečo drugi kopalci, ki so prihiteli ponesrečencema na pomoč. Toda ko so prišli na mesto, so mogli prijeti samo še Moreta, Ostermana pa, ki je bil že popolnoma onemogel, je odnesla voda naprej in v par trenutkih je izginil nesrečni deček v hladnih valovih narasle Save. Kopalci in domačini so šli takoj za ponesrečencem, toda zaman, trupla utopljenca še sedaj niso našli.

Pa tudi v Ljubljani in v Gradaščici je le prav malo manjkalo, da ni utonilo več kopalcev. V Ljubljani so zašli na ovinku na tako zvani zloglasni »Spicici«, kjer je kopanje radi velike nevarnosti strogo prepovedano, trije dečki predaleč v vodo in so se začeli že potapljati. K sreči so jih še pravočasno opazili njihovi tovariši, ki so jim priskočili na pomoč in jih potegnili iz vode. — V Gradaščici je zašlo kar pet dečkov v neki tolmun in je le tudi prav malo manjkalo, da jih ni potegnila voda na dno!

Smrtna nesreča pri mestnem elektr. podjetju v Mariboru.

V četrtek zjutraj so delavci mestnega električnega podjetja v Mariboru barvali železne držaje na hiši v Vildendorferjevi ulici 14. Ker so imeli za to delo prekratko lestev, so si pomagali na ta način, da so postavili vozček in nanj naslonili lestev, ki je zdaj doseglja štirje delavci so držali vozček, delavec R. Birkovič pa je splezal po lestvi in izvršil delo. Ko ga je končal, si je zopet odpel pas, pri tem pa se je brčkone lestev premaknila, da je Birkovič zgubil ravnotežje, omahnil in padel na tla. Pri padcu si je razbil lobanjo in je obležal na mestu mrtve. To je že drugi slučaj smrtni nesreče pri tem podjetju.

Smrtna nesreča je vzbudila med prebivalstvom veliko sočutje zlasti zato, ker je ponesrečeni Birkovič zapustil ženo in štiri nepreskrbljene otroke. Splošno se poudarja želja, da naj mestna občina poskrbi za zadostno zavarovanje svojih uslužbencev pri električnem podjetju, ki vrše svojo službo v največji nevarnosti za življenje.

na katerih so delavci delali, so odstranjeni, vse je sedaj tiho in mirno, pričakujejo dogodka, ki imajo priti.

Kardinali se bodo s posebnim vlakom električne železnice podali v Mundelein. Vlak je že pripravljen ter bajno okrašen. Le pariški kardinal Dubois, ki je gost na neki farmi v bližini, pride sam v četrtek zjutraj.

Jutri pride v posebnem vagonu prezident Pullman-družbe, potem Hines, lesni kralj Amerike, visoki člani jeklenega trasta in drugi, vsak s svojim privatnim salonskim vagonom.

Tudi Pullman-vozovi s kuhinjami so že potisnjeni na stranski tir, kjer bo 5000 duhovnikov dobilo prehrano. Mize in klopi, kjer se bo serviralo, so že okrašene. Z eno besedo, vse je pripravljeno.

Četrtri dan kongresa, sredo, je bila namenjena dijaštvu. Prišli so iz vseh krajev širne Amerike, celo iz daljne Californije. Korakali so po pet v eni vrsti, pred njimi pa zastave. Poleg teh se je zbralo tudi 125.000 čikaških šolarjev, kateri so tudi peli pri pontifikalni maši.

Sprevod cerkvenih knezov v stadion se je vršil v istem redu in s istim sijajem, kakor prejšnja dneva. Kardinali so blagoslovljali mladino desno in levo. Trobentači so naznačali prihod papeževnega legata. Ko je kardinal-legat prišel pred oltar, je kakor prejšnji dan kratko pomolil, nato pa se podal na svoj prostor.

Ta dan je celebriral čikaški pomožni škof Hoban. Prvi je govoril kardinal Chernoch, primas ogrski, za njim pa kardinal Dougherty, nadškof iz Filadelfije. Potem pa še nadškof iz Toronta George Gauthier. Za tem so šolarji zapeli pesem »Posvetitev naroda«.

Vreme je bilo ves čas najlepše, a nekoliko bolj vroče kot prejšnji dan. Dosedaj ni bilo nobenega dežja, razen malo rose v ponedeljek. Redovnice pravijo, da je tako kon-

Duhovni svetnik župnik Matija Karba - zlatomašnik.

Danes 23. julija obhaja duhovni svetnik g. Matija Karba, župnik v Zrečah pri Konjicah, jubilej 50 letnice, kar je duhovnik. Zlatomašnik je bil rojen 20. januarja 1852 v Ljutomeru. Kot duhovnik je služboval nekaj mesecev pri St. Janžu na Dravskem polju, potem pa 15 in pol leta na Dobrni pri Celju, na kar je postal župnik v Zrečah, kjer je že 35 let. Njegovo dolgoletno delovanje je želo povsod dosti uspehov in tudi priznanja. Državna in cerkvena oblast ga je visoko odlikovala, občini Dobrna in Zreče sta ga imenovali častnim občanom, razna društva pa častnim članom. — G. zlatomašnik je še prav mladostno svež in delaven, želimo le, da ga ljubi Bog še mnogo let ohrani! K častitljivemu jubileju naše iskrene čestitke!

Par dogodkov iz Slovenske krajine.

Kakor je znano, se razteza agrarni zakon le na interesente slovenske narodnosti. Radi tega so mnogi Madjari prišli ob veleposestniško zemljo. Da bi jim bilo vsaj v gotovem oziru odpomagano, se je sprožila misel, da bi se smeli vsaj občinski pašniki razdeliti. Tozadevno prošnjo občine Dobrovnik je minister na prizadevanje g. poslanca Klekla rešil in tako se bodo smeli pašniki razdeliti. Razumljivo je, da so sprejeli rešitev zlasti revni z velikim veseljem. Pašniki tako niso mogli služiti popolnoma svojemu namenu, ker so bili preveč zanemarjeni, sedaj pa bo lahko delal vsak s svojim delom, kar bo hotel. Kakor se vidi, gospode pri novi stranki boli, da se je zadeva rešila po posredovanju g. Klekla, zato hočejo celo stvar na eni strani postaviti v smešno luč, z druge strani pa pripisujejo vso zaslugo vladi, češ, da je ona dala rešitev. Seveda, če bi bila posredovala nova stranka, bi izgledala stvar čisto drugače. Slava bi bila njena, češ, ona je zahtevala in vlada je morala ugoditi.

V začetku julija se je mudil g. poslanec Klekl pri agrarnem ministru in mu na novo predložil najbolj pereče agrarne potrebe. Omenil je zadevo drv ter prosil g. ministra da se postava o podeževanju kuriva in stavbnega lesa izvaja, da se na ta način odpravi obstoječe pomanjkanje drv. — Podal mu je zadevo madjarskih agrarnih interesentov. G. ministra je prosil, da se naj razlaga obstoječi agrarni zakon kar najbolj milo se da, samo da pridejo tudi reveži med Madjari do prepotrebne zemlje. — Orisal mu je način sedanje razprodaje. Ko je g. minister o vsem slišal, se je zelo začudil in označil celo stvar za »špekulacijo«. — G. minister je obljubil, da stori vse, kar mu bo mogoče. Pričakujemo, da naši »neodvisniki« *tudi to stvar ožigosajo, ker je v zvezi z g. — Kleklom.*

Ze prej so gospodje novega gibanja razglasi, da imajo v drugih strankah mnogo prijateljev. V zadnji številki svojih glasil so se izdali, da jim je najbolj ljub g. Štefan Radič, ki nosi »zastavo stare pravde Matije Gubca«. Kar je z Radičem v zvezi, je vse sveto in zato se ne bomo čudili, če nam gospodje lepega dne povedo, da niso več »prekmurski neodvisniki«, ki hočejo pri vsem svojem prekmurskem patriotizmu reševati tudi Medjimurje, temveč da so tudi oni stopili pod hrvatsko zastavo g. Radiča, katero v mariborski oblasti pogame nositi g. tajnik Bende. Ta je našel pri naših gospodih veliko milost. Oba lista sta ponatisnila cele stolpce iz njegovega članka v »Kmetijskem listu«. Nas ne vznemirja niti pisanje g. Bendeta, niti velikanski koraki, s katerimi se bliža naše največje gibanje radičevemu taboru, pač pa smo radovedni, kaj bo na to reklo »Jutro«, ki je novo stranko tako prijazno pozdravilo.

Komaj rešeni smrti.

Maribor, 22. julija.

Za časa zadnjih nalivov in narastka rek je bila tudi Drava dalje časa zaprta za splave. Kljub zaprtju so splavarji gradili nad Falo splave in čakali z njimi, da bo Drava upadla. Prve splave po deževju so spustili preko falskega jeza v torek popoldne. Zadnje sredo ob 8 zjutraj je čakalo nad falskimi zatvornicami večje število splavov, ki so last lesne tvrdke Hirschler in Legradskoe štedionice. Ti splavi so bili navezani ob breg eden za drugim pod spustilnico.

V trenutkih, ko je veslal prvi splav, na katerem so bili štirje splavarji, pod Kunarišem Santlom proti spustilnici, se je utrgal od obrežja en prazen splav in tok vode ga je gnal z neverjetno brzino proti splavu, ki je nameraval v spustilnico. Splava sta zadela kljub naporu splavarjev eden ob drugega s tako silo, da je poglaj splav, na katerem so bili splavarji, iz smeri v spustilnico proti ravnokar odprti zatvornici, skozi katero so bučali valovi Drave v več deset metrsko globino. Ko so splavarji zapazili smrtno nevarnost, so se izvili iz prestrašenih prsi obupni klici na pomoč. A kdo bi jim naj priskočil na pomoč tako hitro, ker ob splava sta že bila tik pred odprto zatvornico! Kljub smrtnemu strahu in obupnemu kričanju gledalcev bližajoče se nesreče so ohranili splavarji še toliko prisotnosti duha, da so se oprijeli, ko je drčal splav po toku tik pod zatvornico, železne ograje, ki je nad zatvornico. Rešili so se vsi štirje, a spava sta zgrmela eden za drugim skozi zatvornico v globčino med peneče se valovje. Splavarji so bili tako prevzeti od strahu, da je preteklo par deset minut, preden je začel govoriti najpogumnejši med njimi, Kunariš Santel. Oba splava sta se razbila na drobne kosce, katere so lovili krog poldne v sredo pristaniški fantalini pri Mariboru. Škoda znaša 40.000 dinarjev, a hvala Bogu, da ni zahtevala nesreča nobene človeške žrtve!

Težka nesreča vsled neprevidnosti.

Alojzij Nachtigal, posestnik v St. Andražu pri Velenju, je bil mnenja, da se najlažje znebi mravelj, katere so mu silile v hišo in srambe, ako jih posuje s smodnikom in zažge. Posul je mravljišče s smodnikom, ki ga je hranil v večji steklenici, in zažgal; ravnal pa je pri tem tako neprevidno, da mu je steklenica s smodnikom eksplodirala. Mož je dobil precej težke poškodbe, vendar je upanje, da okreva.

Roparji v Črni gori.

18. julija so se napolili iz Nikšića v Grahovo zdravnik dr. Martinović, šolski nadzornik Glomarič, Ivan Kutecki, Radoje Radović, učitelj in zapisknikar, da odberejo mesto za novo šolo. V Trubjeku jih je napadel odmetnik Roganović s tovariši in so ubili dr. Martinoviča in oropali spremstvo za 3000 Din.

Gorenjci!

V soboto 24. in nedeljo 25. jul.

proslava 20 letnice Orla na Jesenicah!

S kardinalom legatom v Chicago.

(Nadaljevanje.)

Ta dan pa so milijoni, zbrani v Chicagi, brali, kaj se godi in pripravlja v Mundeleinu, kjer se ima 28. mednarodni evharistični kongres zaključiti.

Tako poročajo iz Mundeleina: Ker se je toliko tisočev udeležencev kongresa že danes, to je dva dni pred zaključno procesijo, nabralo okoli ograje in vrat semenišča St. Mary, se je prvotni načrt, da ostanejo vrata do četrtega zaprta, spremenil ter je upravitelj monsignor Wolf dovolil vstop. Mnogi so se vsule skozi vhod ter se porazgubile po ogromnem lepem parku. Cerkev je seveda zaprta, sicer bi bilo nemogoče vse urediti, kar je potreba. Tudi vsa druga poslopja so zaklenjena. Na določenem prostoru je že sedaj vse polno avtomobilov in kontrolne tablice povedo, da so od daleč. Tu beremo imena: Newyork, New Jersey, Ohio, California, Txas, West Virginia in drugih držav, torej so že sedaj takorekoč vse Združene države tu zastopane. Tisoče in tisoče kilometrov so ti avtomobili prevozili in ravno toliko jih bodo morali zopet nazaj.

Vse je že pripravljeno za slovesno pontifikalno mašo, oltar postavljen in pokrit, cel štab vrtnarjev postavlja palme, palije, hydrange, orhideje, gladiole in kakor se še imenuje različno cvetje. Udeleženci sklepne slovesnosti bodo tudi v tem oziru presenečeni.

Zadnje priprave so danes dovršene in tudi klečalniki za 608 nadškofov in škofov so že prevlečeni. Za temi pa je pripravljen prostor za 5000 druge duhovščine. Prvi so že napete. Duhovščina bo zavzela prostor onkraj improvizirane ograje, drugi udeleženci pa tostran in po vsem ogromnem parku. Odri

gresno vreme zato, ker so mali otroci tako iskreno molili v ta namen.

Glavni tajnik kongresa msgr. Quille je imel največ posla. Povsod ga je bilo videti; tu je odvrčal množico ljudstva, kateri ta dan vstop ni bil dovoljen preko določene meje, tam vodil šolske skupine na določena mesta, ven in notri, sem in tja, kakor pri nogometu.

Tudi vojaki in mornarji so se ta dan udeležili slavlja, kakor tudi redovnice šolske sestre. Solnce je vedno močnejše pripekalo in ena sama sestra med tolikimi je omedlela, toda tudi ta ni dopustila, da bi jo ambulanca odpeljala; ostala je na mestu. Veličasten je prizor s stadionskih stopnišč na to stotisočero množico. Nešteto daljnogledov oddaljenih udeležencev je usmerjenih proti oltarju.

Univerze so zastopane tudi po svojih športnih klubih, marsikateri atlet, znan širom športnega sveta, se nahaja danes v stadionu, kloneč pred svojim Stvarnikom. Tam ob klopi stoji velik in močan mož, z rokami kakor repa velikimi; povedali so, da je to ena prvih kapacitet med nogometniki. In v teh velikih rokah drži, kaj mislite kaj? — mašno knjižico. —

Tudi današnje slavlje se je zaključilo z papeževim blagoslovom, katerega je podal kardinal-legat klečeči množici nadebudne ameriške mladine. S tem so slavnostni dnevi za Chicago končani. Danes je bila zadnja slovesnost v stadionu na Soldier's Field-u, kajti jutri se zaključijo evharistični kongres v Mundeleinu, ne v Chicagu.

Mundelein, 23. junija: Tu vse v skrajni napetosti pričakuje jutrišnjega dneva. Danes popoldne se pripelje enajst knezov rimskokatoliške cerkve iz Chicage, kardinal O'Connell pa pride jutri zjutraj.

Približuje se ura, ko bo veličastvo katoliške cerkve razvil ves svoj sijaj in ko bo Mundelein postalo sveto mesto, svetišče katoliške cerkve.

Jutri zjutraj v zgodnjih urah prične preseljevanje narodov. Prišli bodo iz Čikage in vseh drugih krajev okoli Mundeleina, mnogo, mnogo pa jih je že tu. Prišli bodo z železnico, električno železnico, avtomobili, omnibusi, parniki, čolni in nešteta množica jih bo prišla peš, ker jim ne bo mogoče dobiti prostora ne na enem, ne na drugem prevoznem sredstvu. Prišli bodo vsi ti stotisoči, da bodo priče pontifikalne službe božje in procesije, katera bo najbrž vse druge dosedanje zatemnena.

Seminarij »St. Mary of the Lake« *v Mundeleinu je pripravljen na to zlato uro. Duhovniki, redovnice, delavci, vsi so neumorno delali več tednov, da čim sijajneje sprejmejo v svojo sredo odposlanca Kristusovega namestnika na zemlji ter druge kardinale, nadškofo, škofe ter tisoče drugih duhovnikov celega sveta.*

Danes, ko pričakujemo posebnega vlaka severne obrežne električne železnice, ki bo pripeljal papeževnega legata in druge kardinale, se že vsipajo množice na prostrane semeniške vrtove. Tisoči in tisoči so že danes prišli, da se po možnosti izognejo jutrišnjim gnečam, ki bodo pač povsod, kjerkoli bodo prihajali verniki in radovedneži. Kje bodo ti tisoči nočjo spali, je veliko vprašanje, kajti vsak hotel, vsaka hiša, vsaka razpoložljiva postelja daleč okoli in v Mundeleinu je že davno oddana.

Devet velikanskih prostorov, določenih za garaže avtomobilov, se neprestano in hitro polnijo, njih število narašča od ure do ure. Tu bo nocojšnjo noč v avtomobilih prenočila nešteta množica ljudi. Oni pa, ki niso tako srečni, da bi imeli svojo posteljo kar seboj, bodo pa polegali po travi in drugod ter se pokrili k večjemu s časopisnim papirjem ali pa prebdeli celo noč v molitvi.

Res, veselje je biti katoličan, v katerem bije tako živa vera!

Dnevne novice

★ **P. provincijal frančiškanskega reda v Sloveniji**, preč. dr. Regalat Cebulj se je včeraj vesel in zdrav vrnil s potovanja po Ameriki. Mnogobrojni prijatelji mu kličejo prisrčni: Dobro došel! (Vloge na provincijalat naj se ne pošiljajo odslej več v M. Nazaret, nego zopet v Ljubljano.)

★ **Duhovniške vesti v lavantinski škofiji**. Za provizorja na Zgornji Polskavi je imenovan tamkajšnji kaplan g. Jožef Zolnir. — Za provizorja pri Sv. Petru v Gornji Radgoni je imenovan g. Jakob Sajovic, kaplan istotam. — Za provizorja v Stopercah je postavljen g. Karel Lampert.

★ **Po petnajstletni odsotnosti** se je vrnil pretekli teden iz Amerike v Polzelo Leopold Kunst, svoječasni organist na Polzeli.

★ **Zopet redukcija srednjih šol!** Komaj so se pomirili duhovi zaradi ukinjenja nekaterih srednjih šol, se iz Belgrada napoveduje nova redukcija teh šol. Poročilo še dodaja, da bo veljala redukcija samo za eno leto. Kakor bi se šole ukinjale in zopet odpirale brez vseh drugih posledic, nego da finančni minister prihrani par stotisočev, ko se drugod mečejo proč milijarde.

★ **Revizija dolgoročnih gozdnih pogodb**. Minister za gozde in rudnike je izdelal predlog za revizijo dolgoročnih gozdnih pogodb. Revizijo naj bi izvršila posebna komisija, sestavljena iz zastopnikov vseh pristojnih gospodarskih ministrstev. O predlogu bo sklepal ministrski svet.

★ **Proti borznim spekulacijam**. Iz Belgrada poročajo, da so imeli zastopniki finančnega ministrstva in Narodne banke sestanek, na katerem so se posvetovali o odredbah proti borznim spekulacijam, posebno tistim, ki izpodkopljujejo dinar. Odredbe se izdajo v najkrajšem času.

★ **Gospodarska konferenca v Pragi**. Na pobudo češkoslovaške vlade se vrši meseca septembra tek. leta v Pragi velika gospodarska konferenca srednjeevropskih dežel. Na konferenci bo zastopana tudi naša država.

★ **Gosp. Robiček odhaja v pokoj**. Iz Belgrada poročajo: Gosp. Robiček, ravnatelj posrednih davkov, je dobil enomesečni dopust, ker se je ravnateljstvo posrednih davkov ukinilo. Nato bo g. Robiček upokojen.

★ **Prenos zemskih ostankov vladike Milaša v Belgrad**. Belgrajski listi poročajo, da se prenesejo zemski ostanki vladike in pisatelja dr. Nikomira Milaša iz Dubrovnika v Belgrad; trajno mesto pa dobi pok. dr. Milaš v bodočem Panteonu.

★ **Meštrovica zvejo na Bled?** Kraljeva kabinetna pisarna na Bledu je zahtevala brzojavno obvestila, kje se mudi kipar Ivan Meštrovic. Iz tega se sklepa, da pozove kralj Meštrovica na Bled zaradi kakake kiparskega dela. — Meštrovic biva letošnje poletje v Splitu.

★ **Zagreb zida**. Te dni so začeli v Zagrebu zidati tri velike nove zgradbe: palačo »Agrarne banke« s tremi frontami, »Starostni dom borznih uradnikov« in trinadstropno hišo trgovca Massana. Poleg tega zidajo mnogo manjših hiš.

★ **Radikalno nemško glasilo v Kočevju**. V Kočevju je začel izhajati tednik »Wirtschaftliche Rundschau«, za katerega podpisuje kot lastnik in urednik Franc Hriber. ki ima pa za seboj iste gospodarje kakor »Samouprava«. »Gottscheer Zeitung« posveča novemu listu obširen uvodnik, v katerem njegov očiti in prikriti program odklanja in izjavlja, da pojdejo Kočevci v svojem dosedanem pravcu dalje.

★ **Smrtna kosa**. V Trstu je umrl tamkajšnji ugledni trgovec in gostilničar Pavel Tomažič.

★ **Iz bolnišnice orožniška kasarna**. »G. Z.« poroča, da se je 20. t. m. brez vsakega predhodnega obvestila interesentov v poslopju kočevske epidemijske bolnišnice naselila žandarmerija. Hišo je bil podaril kočevskemu zdravstvenemu okrožju pred dobrimi 50 leti neki zasebnik. Od tedaj je služila v slučajih epidemije kot bolnišnica za nalezljive bolezni. Sedaj je ostalo okrožje brez bolnišnice. List se obrača na kompetentne oblasti za pojasnilo.

★ **Število birmancev v kozjanski dekaniji** znaša 2060. Skupno število letos birmovanih v lavantinski škofiji je 6767.

★ **Slaba poštna zveza za Špitalič**. Pošta za Špitalič, ki je po dobri uri in četrt zvezan z Ločami, ima poštno zvezo preko Konjiške gore. Nosi jo neki delavec, ki hodi v Konjice v tovarno delat. Preko te gore so le steze, tako je Špitalič odtrgan od vsega sveta. Pričakujemo pa, da se bo moglo v kratkem to izboljšati in zboljšati poštne razmere.

★ **Izkaznice za polovično vožnjo** za Smartno pri Litiji dne 1. avgusta dobe vsi na dan prireditve pri blagajni.

★ **Prijava za izpraznjena učna mesta na meščanskih šolah mariborske oblasti** za šolsko leto 1926/27. V začetku šolskega leta 1926/27 bo izpraznjenih več mest na meščanskih šolah mariborske oblasti. Učitelji osnovnih šol, ki žele ystopiti v učiteljsko službo iz osnovnih na meščanske šole, naj vpošljejo nekolikove prijava po uradni poti (potom šolskega upravitelja, ki vpošlje prijavo okrajnemu glavarju) do 10. avgusta 1926 velikemu županu mariborske oblasti (prosvetni odde-

lek) v Mariboru. V prijavi je navesti: datum in uspeh zrelostnega izpita, datum in uspeh usposobljenostnega izpita ter skupno predmetov, za katero se prošilec zanima.

★ **Zvišanje obveznih učnih ur za srednješolske profesorje**. Iz Belgrada poročajo, da je podpisana uredba, s katero se izpreminja člen 3 uredb o proforskih honorarjih z dne 15. junija 1921. Izpremembo te uredbe je predvidel že prejšnji prosvetni minister St. Radič, ki je uvrstil v finančni zakon 1926 in 1927 tostvarni člen 86. Določbo je sedaj izvedel prosvetni minister Miša Trifunović. Nova naredba ima namen, da prihrani državi honorarje za nadure enostavno na ta način, da zvali nova bremena na rame profesorjev, ne da bi jih za to odškodovala. Ker pa napoveduje vlada istočasno tudi zmanjšanje plač vseh državnih uradnikov, torej tudi profesorjev, s čimer prejšnji prosvetni minister pač ni računal, bodo profesorji na srednjih in strokovnih šolah dvakrat udarjeni. To je pač atentat na srednje šolstvo, kajti da bi smeli ob takih razmerah računati na normalno delo v šoli, je komaj misliti. To ni več nobeno štedenje, ampak nesmiselno ubijanje energij in kulturnega napredka. O tem treba priti na jasno. — Člen 3 uredb o honorarjih se sedaj glasi:

»V smilu člena 69 zakona o srednjih šolah so dolžni učitelji imeti sledeče število nedeljenih ur:

Prvič, ravnatelji popolnih srednjih šol 3 do 5 ur, ravnatelji nepopolnih pa 5—8 ur; drugič, profesorji srednjih in strokovnih šol do 20 let službe 18, a preko tega števila let 16 ur; stalni honorarni učitelji, kontraktualni profesorji in suplenti, kakor tudi suplenti z več nego dveletno službo — 18 ur na teden; tretjič, suplenti za prvi dve leti službe glede dolžnosti, predvidenih v členu 70 zakona — 10 ur na teden; četrtič, predmetni učitelji in učitelji, dodeljeni v službovanje na srednjih šolah, vsi ostali kontraktualni učitelji in začasni predmetni učitelji — 18 ur.

V slučaju potrebe so učitelji dolžni preko maksimalnega števila sprejeti honorarne ure, in to: prvič, suplenti v prvih dveh letih po štiri ure na teden; drugič, ostali učitelji po 8 ur na teden; tretjič, ravnatelji nepopolnih srednjih in strokovnih šol po 6 ur in četrtič, ravnatelji popolnih srednjih in strokovnih šol po 4 ure na teden. Preko tega števila ne more imeti noben učitelj več honorarnih ur. — Uredba velja od začetka šolskega leta 1926—27.

★ **Protituberkuloška razstava**. Protituberkuloška liga priredi v septembru v Osijeku veliko razstavo.

★ **Iz »Uradnega lista«**. »Uradni list« Ljubljanske in belgrajske oblasti z dne 22. t. m. objavlja med drugim: Natečaj za štipendiste v šumarski stroki, Natečaj za sprejem štirištipendistov v ribarsko šolo v Vodnjanih in Natečaj za gojence konjiške podčastniške šole v Nišu.

★ **Volk v vasi**. V Borovcu na Kočevskem je paslo te dni 11 letno dekletce tik poleg vasi kože. Nedaleč od nje se pojavi velik volk in dolgo opazuje kozjo čredo. Dekletce je menilo, da je to le velik pes in se ni menilo zanj. Volk pa je v tem premotril položaj — skočil, zgrabil mlado kozico in jo odnesel.

★ **Divji preišči na Kočevskem**. V kočevskih gozdovih so se divji preišči tako zaredili, da postajajo prava nesreča za tamkajšnja polja. Prejšnja leta so se lotevali pridelkov šele jeseni, ko je začela zoreti koruza, letos pa že sedaj rijejo za krompirjem. Potrebna je od pomoč.

★ **Pota strele**. Dne 8. t. m. je v Slabi Gorici pri Kočevju tresčilo v staro hruško. Po hruškinih koreninah je strela prišla v 17 m oddaljeni hlev posestnika Žnidaršiča in ubila tam enega konja, brejo kravo in enoletno telico. Škoda, ki jo je utrpel Žnidaršič, znaša 35.000 Din.

★ **Izginole dragocenosti**. Te dni se je v Novem Sadu vršila pravda proti tamkajšnjemu trgovcu Matanoviću zaradi utaje dragocenosti pok. črnogorskega princa Mirkota. Princ Mirko je začasa svetovne vojne umrl na Dunaju, naker je upravitelj njegovega premoženja izročil pet zabojev prinčevih dragocenosti v varstvo Matanoviću. Matanović pa pri vrnitvi stvari enega zaboja ni izročil. Matanović je na sodišču dokazal, da mu je ta zaboje neznan kako izginil. Sodišče je nadaljnje postopanje proti Matanoviću ustavilo.

★ **Tekma v štafeti** bo dne 1. avgusta v Smartnem pri Litiji ob priliki orlovskega dneva ljubljanskega okrožja.

★ **Okrađeno ameriško pismo**. Karlu Paku iz Celja št. 11 je bil ukraden med vožnjo iz pisma, katero je dobil od nekega sorodnika iz Amerike, ček za 5 dolarjev. Kje je bilo pismo okrađeno, dosedaj še niso mogli ugotoviti. Ček ima številko 11.997, 1926, na kar se denarni zavodi opozarjajo.

★ **Osrednja Zveza javnih nameščenecv in upokojevecv za Slovenijo** bo priredila sestanek vseh predsednikov in tajnikov oziroma njih pooblaščenecv pri njej včlanjenih strokovnih in krajevnih organizacij v soboto, 24. t. m. ob 20 v salonu restav. »pri Mraku« na Rimski cesti. Poročala bo o ukrepih, ki jih je storila veled nameravane redukcije draginjskih doklad ter bo hkratu prosila za nadaljnja

navodila, ker njen glavni odbor spričo resnosti položaja ne more prevzeti odgovornosti. Organizacija, ki pri O. Z. niso včlanjene, nimajo pristopa. Posebna vabila se ne bodo dostavljala. — Predsedstvo O. Z.

★ **Bivši pripadniki ameriške vojske ozir. mornarice**, takozvani veterani, ki so služili med 5. aprilom 1917 i 12. novembrom 1918. t. j. v času svetovne vojne, se lahko z ženo in neozjenjenimi otroci izpod 18. leta vselijo v Zedin. države S. A. Da je res služil v ameriški vojski kakor tudi sorodstvo mora dokazati z vojaškimi ozir. rodbinskimi dokumenti. Ta olajšava za vselitev velja le za one, ki vzamejo vizum do 26. maja 1927. Natačnejša pojasnila daje Ameriški konzulat v Zagrebu in Belgradu.

★ **Promovirala** je danes na graški univerzi za doktorico vsega zdravilstva gđ. Albina Rozman.

★ **Ustavljeno delo v rudniku**. V mostarskem rudniku se je ustavilo delo. V bodoče se bo delalo po 2 dni v tednu. V Mostarju trdijo, da bo rudnik prevzela neka italijanska družba.

★ **Češkoslovaški častniki** pri nas. 26. t. m. pride v Belgrad skupina 70 češkoslovaških častnikov, da prouče južno Srbijo s strategičnega stališča.

★ **Napredek K. S. K. J. K. S. K.** Jednota v Clevelandu je dne 30. junija t. l. dosegla število 30.000 članov in članic.

★ **Izjava Zveze jugoslovanskih tehnikov**. Zveza jugoslovanskih slušateljev tehničnih fakultet objavlja izjavo, v kateri obsoja poklon skupine belgrajskih tehnikov Mussoliniju. Zveza izjavlja, da je dotična skupina ravnala popolnoma na svojo roko in da ni bila pooblašena do nikakih izjav.

★ **Nemški jezik na meščanskih šolah v Sloveniji**. Po odredbi prejšnjega prosvetnega ministra St. Radiča se bo na meščanskih šolah v Sloveniji od 1. septemb. tek. leta predavala nemščina kot obvezen predmet po 3 ure na teden — tudi v 3. in 4. razredu. V 1. in 2. r. se je poučevala že sedaj.

★ **Znižanje izpitnih taks**. Prosvetni minister je izdal odlok, s katerim se izpitne takse za privatne izpite (razredne završne in dopolnilne) na meščanskih in dvorazrednih trgovskih šolah zmanjšujejo na polovico. Odlok priporoča učiteljem, da od privatnih učencev, pri katerih je gospodarska beda očitna, ne zahtevajo nobenih taks.

★ **Iz »kmetijskega ministrstva**. V ministstvu za kmetijstvo in vode je imenovan za nadzornika oddelka za kmetijska pouk Milutin Stojanović, ravnatelj nižje kmetijske šole v Vršču.

★ **Iz ministrstva za socialno politiko**. Za referenta-tajnika v ministstvu za socialno politiko je imenovan Ljubiša Lazarevič, okrajni glavar v Kočanih; tajnik istega ministrstva dr. Djuro Basariček odide na razpoloženje.

★ **Prosveta?** »Glasilo K. S. K. Jednote« v Clevelandu prinaša taka odkritja o delu slovenskih liberalcev v Ameriki, da mora ob tem ohliti rdečica sramu in ogorčenja vsakega Slovenca pa naj bo že tega ali onega svetovnega naziranja. Kakor vemo, je na mednarodnem evharističnem kongresu v Chicagu sodelovala celokupna oficialna in neoficialna Amerika in so shod pozdravile celo protestantske in židovske verske občine. Tamkajšnji slovenski svobodomislioci pa so menili ugledu Slovencev najbolje služiti na ta način, da so po svojih listih na poulični način smešili kongres. V dvorani svoje Slovenske narodne podporne Jednote so 21. junija sklicali proti kongresu protestne resolucije guvernerju države Illinois in županu mesta Chicago. Pomisliti je pa treba, da sta oba ta dva moža oficijelno pozdravila kongres! Res lepo mnenje bodo morali dobiti Američani o inteligenci slovenskega človeka, ako jo bodo sodili po tamkajšnjih slovenskih liberalcih. Da se vidi, kakšne vrste ljudje so to, ki nosijo v Ameriki prapor slovenskega prosvitlilstva, ponatiskujemo tu nekaj odstavkov iz »Prosvete« o priliki evharističnega kongresa. »Prosveta« (!) je pisala takole:

»... včeraj je pelo v Mundeletnu en milijon grl slavo piškotu, pardon — gospodu kralju« — »Toda vrnimo se h kardinalovi trditvi o navzočnosti »gospoda«. In vzmimo, da je bil Jezus res navzoč v četrti popoldne v tistem piškotu, ki se je nahajal v nekakem precepu dragocene monštrance, ki jo je nosil panežev legat, Italijan Bonzano. Če je bil torej Jezus res v tisti monštranci, je bil premočen kardinal Bonzano in vsi romarji. — »Pod velikim baldahinom je nosil Bonzano v monštranci nekak piškot, kateri je tvoril središče vsega večdnevnega humbuga.« — »Velika ploha s točo, ki je v četrti navalila na polmilijonsko maso romarjev v Mundeletnu ob zaključku evharističnega kongresa, je ostavila kupe spominov na neljubi prizor, ko je Bog namočil samega sebe.« — »Nesreča je zadelala tudi veliko monštranco, katero so vozili v procesiji — kar je vsekakor nečuvstvo. Ko je ploha razgnala romarje in zaključila ceremonije, so monštranco naložili na petonski truck z namenom, da jo odpeljejo kam v skladišče in čez dve leti pošljejo v Avstralijo, kjer se vrši prihodnji evharistični kongres. Muhasta truck je pa na mokri cesti zdrsnil in se prevrnil v graben z monštranco vred. Velika monštranca se je zdrobila na kosce. Škandal!« — Zares — taka pisava je škandal, je sramota, je divjstvo, kakršnega je zmože samo človek, umsko omejen in surov, ki se obnaša v ameriški svobodi kakor brezumna žival. Taki ljudje v Ameriki za-

stopajo naše liberalce — »Jutro« je še nedavno toplo priporočalo »Prosveto«! Naše ljudstvo ima tu zgled, kakšna je tista prosveta, ki bi mu cvetela, ako bi izročilo moč liberalnim »prosvetiteljem«.

★ **Popravek vesti o invalidninah**. Prejeli smo: Ljubljanska dva dnevnika sta prinesla preteklega meseca vest za invalide in vojne vdove, da morajo po dobljenih informacijah od višjega invalidskega sodišča v Zagrebu okraj. na sodišča priznavati vsakemu celotno invalidnino (pokojnino) brez ozira na imovinsko stanje. Zato naj bi vsi prizadeti vlagali prizive, ako jim sodišča odmerijo polovično pokojnino ali jo celo črtajo, ako niso siromašni. Konečno se svetuje, naj se vsak, ki mu ni jasno, obrne na pisarno »društva vojnih invalidov«. Združenje invalidov, oblastni odbor, izjavlja, da dotičnega članka ni objavil ter, da je v popolnem nasprotstvu z invalidskim zakonom. Zato se je obrnil na višje invalidsko sodišče v Zagrebu po informacije o gori navedenih trditvah in je dobil pod št. 2745 (inv. 26, od 14. t. m. odgovor, ki ga podaja v skrajšani obliki: Informacije v ljubljanskih dnevnikih so nepravilne. Sodišče se drži točno invalidskega zakona in pravilnika. V kolikor bi to sodišče našlo za potrebno dati nasvete, bi napravilo v odgovorjajoči obliki. Združenje se čuti dolžno to pojasniti, da ne bi kdo vlagal brezpredmetne prizive in bi se njegova stvar zavlekla. Člen 98 inv. zakona pravi izrecno: Vojški vojni invalidi, glede katerih ni določeno v tem zakonu kaj drugega, prejemajo, če niso siromašnega stanja, samo polovico osebne invalidnine brez dodatka. Člen 46. določuje, da dobivajo invalidnino (sploh celotno) samo siromašne rodbine padlih umrlih in pogrešanih in čl. 47. pa glede vojnih in invalidskih sirot tud pod pogojem, če so siromašnega stanja. Sedanjí census za siromašnost je 20 Din neposrednega davka. Ako plačuje več ni siromašen.

Ljubljana

© **Novi spomeniki v Ljubljani**. V parku pred sodnijo se namerava postaviti spomenik kralju Petru. V enem kotu istega parka je projektiran spomenik Miklošču, a v drugem Ivanu Cankarju.

© **Smrtna kosa**. Včeraj popoldne ob 2 je umrl mesar Franc Z. a. n. Pokojnik je bil ustanovni član »Ljubljane«. Pogreb se bo vršil v soboto ob 5 popoldne. Društvo »Ljubljana« prosi vse člane, da se zberejo v soboto ob pol 5 popoldne na Ambroževem trgu. Uglednemu pokojniku in somišljeniku svetila večna luč njegovi rodbini pa naše globoko sožalje!

© **Umrli je v bolnici ljubljanski trgovec** Franc Pleterski, ki je bil pred dnevi povožen na cesti med Seničico in Mednom. — N. p. v m.!

© **Razne prometne nesreče**. V Vošnjakoví ulici, katero sedaj prekopavajo v svrhu kanalizacije in poprave in je za vožnjo določen samo ozek del ceste, sta trčila kolesarja delavec Anton M. iz Dravljí in soproga trgovca Helena K. iz Ljubljane. Trčila sta sicer precej močno, vendar pa sta pravočasno odskočila s koles in sta dobila oba samo lahke praske. Tudi kolesi nista dosti pokvarjeni. — Malo večjo smolo je imel šofer Konrad M. in sicer na Sv. Petra cesti. Vozil je v smeri proti Marjinemu trgu z luksurnim avtomobilom in sicer po izjavi očividcev precej naglo. Pred hišo št. 54, kjer je čevljarna Fajmanova, je zadel v diru v ročni voziček postreščka Josipa Hafnerja, na katerem je mož pripeljal vrečo orehov, last Ivane Kraševce, v vrednosti 800 dinarjev. Voziček je odletel v okno pritiščne hiše in se razbil okvir okna in šest šip, orehi pa so se razbili po cesti. Došli stražnik je na podlagi izpovedi številnih prič ugotovil, da je zakrivil šofer nezgodo vsled neprevidne in nagle vožnje na precej ozki cesti. — Na Karlovski cesti pa se je splašil konj hlapcu Jakobu S., ki je peljal na vozu motorno žago za žaganje drv. Komaj je pripeljal motorno žago z dvorišča, je iz neznanega vzroka konj začel dirjati proti Florjanski ulici. Hlapec je skušal konja obdržati z vajeti, kar se mu pa ni posrečilo. Konj je začel še hitreje dirjati in je zavil končno v Rožno ulico. Na ovinku pa je voz zadel ob rob pločnika in se je s konjem vred prekuclil. Motor se ni poškodoval, konj pa je dobil lahke praske, vendar pa je bil tako splašen, da ga je moral voznik s pomočjo pasantov izpreči in ga je peljal domov. Čez dobro uro je hlapec zopet napregel tega konja v tovarni voz, katerega je hotel peljati k Stavbni družbi in Levstikovi ulici, kjer si je voz izposodil. Toda komaj je pripeljal v Florjansko ulico, se mu je konj zopet splašil. Pred župniščem je zadel z vozom ob pločnik, z ojnici pa v betonski zid. Hlapec je padel z voza in je obležal. Konj pa je drvil z vozom dalje po ulici in je zavil na Sv. Jakoba trg. Tam je podrl pred hišo pošne direkcije dve branjarji, pri čemer se je snelo na vozu eno kolo. Konj se je tega še bolj splašil in je vlekel voz po treh kolesih čez most na Čojzovo cesto, kjer se je nekemu moškemu posrečilo, da ga je obdržal. — V Vodmatu pa je napravil nereden karambol neki šofer, ki je vozil v avtu pet oseb. Pridrivil je z vozom po Glavni cesti in sicer nepravilno po levi strani, in je treščil pred hišo št. 11 v mlekarški voziček, v katerem je peljala dekla posestnika Josipa Novaka iz Most, Marija Vidičeva, mleko v mesto. Pustila je voziček pred hišo, kjer je

imela opravke. Voziček je odletel ob zid s tako silo, da se je popolnoma razbil in se je razlilo pri tem okrog 12 litrov mleka. Tako je šofer napravil okrog 1000 Din škode, vendar pa se za nezgodo ni niti zmenil in je drvil z avtom naprej ter se ni ustavil niti pri mitnici na Zaloški cesti, kjer bi moral plačati mitnino. To pa mu vse ne bo nič pomagalo, marveč le škodovalo, ker so pasanti ločno ugotovili številko avtomobila in so tudi šoferja natanko opisali.

○ **Hišnem prepiru** na Karlovski cesti nam g. F. K. pošilja sledeče pojasnilo: Hišnik J. je od zadaj napadel njegovo ženo in jo tako močno zgrabil za roko, da je dobila podplutbe; da bi jo pa s polenom udaril, pa K. ne trdi. Istotako ne odgovarja dejstvu, da je K. udaril J.-a z debelo palico.

○ **Pretep pri Kosu.** Prizadelel delavec nas obvešča, da naše poročilo v št. 162 ni povsem točno; on da ni zalezoval tovarišev žene in da tudi udarec s steklenico ni bil tako močan, da bi mu prebil kost na čelu, kar tem potom popravljamo.

○ **Prodaja jelševih dreves** na mestnem travniku v Kozeljci se bo vršila v nedeljo, dne 25. julija ob pol 9 dopoldne na licu mesta. Interesenti se vabijo, da se te prodaje v čim večjem številu udeležijo.

○ **Razne tatvine in poneverbe.** Neki delomržež in znan postopač, ki ima že veliko grehov na svoji vesti, je ukradel na železniškem skladišču v vogalu med kamniško in gorenjsko progo 10 kosov podložnih plošč za kretnice v skupni vrednosti 1000 Din. Pred nakupom se svari. — Po ljubljanski okolici se potepa kot večni Ahasver neki čevlj., kateremu pa šilo, kopito in dretna smrde in se ne loti nobenega pravega dela. V več krajih se je predstavil potepin tudi za popravljalca stolpnih ur in je pri raznih strankah izvršil že več tatvin in sleparij. Ljudstvo se opozarja pred tem lopovom, ki je bil že 17 krat zaprt radi tatvine in je skrajno nevaren postopač. — Posestniku Ivanu Robežniku z Viča 25 je poneveril hlapec Jože Bečan, doma iz Preške, 2750 Din, katere je kasiral za svojega gospodarja in je neznano kam pobegnil. — Na vogalu Metelkove in Masarykove ceste je poskušal vlomiti neznan še mlad lopov v barako branjevke Marije Bečveve. Vlom se mu ni posrečil, ker so ga okoličani prepoznali, posrečilo pa se je zlikovcu, da je odnesel za enkrat še srečno svojo kožo na varno. — Med kopanjem v Gradaščici je ukradel neznan kopalni tat Jakoba Punčuhu iz Tržaške ceste 27 iz žepa suknjiča listnico, v kateri je imel okrog 50 Din gotovine, domovinski in krstni list in pa nekaj pisem ter slik. — Iz nekega zaprtega stavbišča tam za gorenjskim kolodvorom so bila ukradena Jakobu Igliču, posestniku iz Prevoj, štiri železna vrata za peči in pa več orodja v skupni vrednosti okrog 900 Din.

Maribor

○ **Okrožje JSZ v Mariboru** sklicuje za danes dne 23. t. m. sestanek članov posmrtninskega fonda. Sestanek se vrši ob 6. uri zvečer v društveni sobi Koroška ulica 1. Pozivamo člane, da se tega zelo važnega sestanka gotovo udeležijo. — Odbor.

○ **Novi ravnatelj v bogoslovnem semenišču** v Mariboru je postal g. stolni kanonik dr. Franc Cukala in bo to mesto nastopil s 1. septembrom.

○ **Glasbena Matica** pri Razlagovi proslavi, ki se je preložila od 25. julija na 1. avgusta ne bo mogla sodelovati. Zato odpadejo vse priprave v tem oziru.

○ **Šef mariborskega fizikata** g. dr. Novak se je podal na 3 tedenski dopust. Za časa njegove odsotnosti ga zastopa kot zdravstveni šef na magistratu g. dr. A. Wankmüller.

○ **Pogreb notarja** † O. Goloba se vrši danes po dovozu iz Slov. gradca v Maribor izpred glavnega kolodvora in ne izpred stolne cerkve, kot je v osmrtniki. Sv. maša zadušnica se bo brala v frančiškanski cerkvi v Mariboru.

○ **Električna razsvetljava delavske kolonije.** Bivša južna železnica je postavila lepo število stanovanjskih hiš, ki jih nazivamo kolonijo. Pri zadnji občinski seji pretekli torek se je na kratko omenilo, da naj bi se raztegnilo električno omrežje po koloniji. Občina je pripravljena storiti vse, kar je mogoče, zato je stopila v stik z železniškim ravnateljstvom. Čim se doseže dogovor, bo tudi kolonija postala bolj mestna, kar je za splošni napredek Maribora le želeni.

○ **K soudom Selničanom** ob Dravi, ki prirede dobrodelno veselico za svoje gasilno društvo v nedeljo 2. t. m. v gostilni Mesarič pohitijo tudi Mariborčani.

○ **Nove Soičeve umetnine.** Za krasnim oltarjem Srca Jezusovega za Cankovo se je lotil mariborski kipar g. Stojč v Cankarjevi ulici 4 put iz kamna, ki pridejo v procelne izdolbine na novo poslopje osnovne šole v Mežici na Koroškem. Dve poti, ki predstavljata gospodarstvo in delo ter sta visoki vsaka 1 m, sta že gotovi in res zaslužita, da si jih ogledajo radi njune originalnosti in ljubečnosti vsi, ki se zanimajo za umetnost. Drugi dve poti bosta visoki vsaka po 1.40 in bo predstavljala ena kmetijstvo, druga rudarstvo.

○ **Mariborsko podporno društvo** za odpuščene kaznjence je imelo pred nekaj dnevi svoj letošnji občni zbor in konferenčni sobi mariborske kaznilnice, katerega se je udeležilo 45 družvenih članov. Kakor je bilo razvidno iz poročil društvenega predsednika taj-

nika in blagajnika, je to podporno društvo z ozirom na dane razmere precej uspešno delovalo in je nudilo odpuščenim kaznjencem, ki so pokazali voljo, da se poboljšajo, moralno in materialno podporo. Društvo je kaznjence preskrbovalo z najpotrebnejšo obleko in jim z denarnimi podporami omogočilo vožnjo v rodno bivališče oziroma v domačo občino. Tekom zadnje poslovne dobe je dalo podporno društvo popraviti obleko in obutev 81 kaznjencem; 23 kaznjencev je prejelo deloma novo, deloma že obnošeno tuda popravljenno obleko, 9 kaznjencev pa je dobilo denarno podporo predvsem za kritje potnih stroškov domov. Dohodkov je imelo društvo v preteklem letu 7701.43 Din, večinoma na članarini in podporah. Večje podpore so dali: po 1000 dinarjev mestna občina Maribor in tovarna usnja Herman Berg v Mariboru; 500 Din veliki župan mariborske oblasti; 425 Din mestna občina Ptuj; Manjše zneske so darovali različni drugi podporniki. Izvoljen je bil nov društven odbor, katerega sestavljajo: Predsednik Niko Vrah, vodja kaznilnice, podpredsednik Pavel Zavadlal, kaznilniški kurat, tajnik Miško Cizelj, kazn. nadučitelj, blagajnik Albert Zavodnik, kazn. preglednik. Podporno društvo za odpuščene kaznjence je važno posebno za Maribor in bližnjo okolico, ker stremi za tem, da ne zločince, ki so prestali svojo kazen, po možnosti primerno pripravljene za pošteno življenje, kar najhitreje spravlja iz Maribora v njihovo redno bivališče oziroma v domovinsko občino.

○ **Umrl** je čevljarški mojster g. A. Gaberšek, star 36 let. Pokojni je bil dolgo bolan. Pred kakimi 4 tedni se je vršila njegova poroka na domu, na bolniški postelji. Pogreb pokojnega, ki so ga hoteli prepeljati v Rogaško Slafino, je pri Sv. Petru na Medvedjem selu danes v petek. N. v m. p.

○ **Nov odvetnik v Mariboru.** Dosedanji dopisnik »Jutrac«, g. dr. Avguštin Reisman je otvoril svojo lastno advokatsko pisarno v Mariboru.

○ **Nalog za odstranitev smradu.** V Usnjarski ulici pod velikim državnim mostom je Bergova tovarna za usnje. V prostorih te tovarne shranjuje trgovec z usnjem Stark kosti, katere prodaja raznim tividkam na debelo. V vročih poletnih dneh so razširjali ti kupi kosti neznosen smrad po ulici in proti mostu. Po kupih so se zbirali milijoni muh in na stotine podgan je živjalo po teh shrambah. Radi pritožb strank v Usnjarski ulici in pasantov velikega mesta si je ogledala te shrambe za kosti v sredo magistratna komisija, ki je izdala nalog, da mora Stark do 15. avgusta odstraniti te smrdeče shrambe in jih premestiti kam izven mesta.

○ **Kolesarski tatovi.** V številki 161. smo poročali, da so pri tatu v Cirkovcah dobili kolo, ki je bilo nedavno ukradenemu nekemu gospeu izpred mariborske bolnice. Prizadeti, g. J. B., posestnik v Cirkovcah, nam pa sporoča, da je kolo v dobri veri kupil od nekega elektromonterja in ga dal v Maribor v popravilo, kjer so kolo spoznali kot ukradeni. J. B. je torej na tatvini popolnoma nedolžen, kar radi popravljamo.

○ **Nezvesta služkinja** je bila neka M. M. na Aleksandrovi cesti. Domači so opazili, da jim zmanjkuje denar, zaznamovali so ga in tajni policist ga je našel v denarnici služkinje. Priznala je, da je izmaknila 1.400 Din vsega skupaj. Izginilo je pa tudi precej perila. Nezvesta služkinja bo sedaj v zaporu odslužila svojo nezvestobo.

○ **Vojni begunec** Anton Zupan, ki je služil v Sara'evu in tam 25. junija t. l. pobegnil, je bil v Mariboru 22. t. m. aretiran in oddan mestnemu poveljstvu.

Celje

○ **Novi gerent** in nova sestava celjskega okrajnega zastopa. Po odloku z dne 17. t. m. je veliki župan mariborske oblasti imenoval novega gerenta zastopa v osebi dr. Antona Farčnika, vlad. tajnika v Celju. Prisedniki so naslednji gg.: Jože Drogenik, posestnik iz St. Jurja, Ivan Glinšek, župan celjske okolice (SLS), Josip Grasselli, posestnik na Kalobju, dr. Juro Hraševac, odvetnik in župan v Celju, Martin Kranjc, posestnik v Veliki Pirešici (SLS), Vinko Kukovec, stavbenik na Lavi, Blaž Jesenko, posestnik v Dramljah, Anton Mahen, posestnik v Trnovljah, Miloš Levstik, vpokojeni učitelj z Brega (SLS), Valentin Lebič, polir v Zavodni, Franc Piki, posestnik in gostilničar v Gotovljah, Anton Prekoršek, posestnik na Prekorju in Rudolf Stermecki, veletrgovec v Celju.

○ **Občinska seja.** Seja je bila otvorjena v sredo zvečer ob pol 7, kakor je bil v tajni seji nastavljen kot komisar stavbnega urada Bl. Pristovšek. Nadalje se je sklenilo, da se zaenkrat ne nastavi poseben jurist-referent za obrtni referat, temveč bo obrtni referat prevzel mag. svet. g. Subić, g. župan pa bo vodil mestna podjetja. Na predlog referenta finančnega oddelka se sprejmejo naslednji sklepi: Posestvo Solarik se kupi. Mora pa do 1. januarja 1927 izročiti posestvo bremen prosto brez hleva in brez orodja. Lazaristom se ne prodajo zaprosena parcela. Lastniku sejmlišča se ponudi kot najemnina letnih 500 Din, in sicer za 5 letno dobo. Določijo se posebna komisija, ki ima nalogo, da na licu mesta even. proda Katarini Presinger 500 m² v Zavodni na parceli 151-2. Požarni brambi se kot prispevek za novo avtobrigadno dovolj znesek Din 16.000. Osepeševalnemu društvu se dovolj podpora za nabavo barograf znesek po 3000 Din. G. Zabkarju, kakor tudi mestnim nastavljenecem se odkloni prošnja za znižanje najemnine. Slugi v meščanski šoli Janžekoviču se dovolj izredna podpora v znesku po 500 Din. Nato sklene občinski svet, da prebarva pročelje magistratske poslopja, katero delo naj odda g. župan najnižjemu ponudniku. Pokojniškemu zavodu se ponudi parcela v Razlagovi ulici v nakup m² po 50 Din. Mora pa zadržati prostor najmanjše do konca 1. 1927. Prošnja Mirka Confidentija za odpis služnostne pravice na poslopju v Klučavničarski ulici se odkloni. Nato

sprejme občinski svet najvažnejši sklep predmetne seje glede poprave stare grofije. Za restavriranje umetne slike se določi znesek po 60.000 Din in se delo odda akad. slikarju Sternemu, ki naj delo izvrši v poletju 1. 1927. Obenem se sklenejo poprave fasade, strehe, oken, stranišča tega poslopja in nabavo nove peči v porotni dvorani. Ta peč pa mora odgovarjati slogu dvorane. Posredovalnici dela v Ljubljani, ki namerava ustanoviti poslovalnico v Celju, se dovolj letna podpora 12.000 Din in se stavi na razpolago poslovni prostori. Zvezi za tujski promet v Ljubljani se dovolj prispevek po 3800 dinarjev za reklamno revijo. Nato sklene občinski svet predlog, da naj mestna občina poskrbi, da odkupi stare poslopje okoliške šole v stanovanjske svrhe.

○ **Vročina,** ki je nastala v predzadnjih treh dneh, je privabila v hladne valove Savinje veliko kopalcev. Savinja je v nedeljo in ponedeljek bila polna poleti običajnih gostov, ki so v celi razdalji od Lave dol do gostilničarja Kranjca na Polulah, iskali hladu v vodi. Ker ima pa Savinja še vedno v sebi veliko deževja zadnjih poplav, je še precej mrzla, zato ni še primerna za kopanje šibkejših ljudi, odnosno tistih, ki so vajeni sicer na visoko toploto vode v Savinji. Vseled tega bi se v teh dneh kmalu pripetile nesreče, ako bi ne bili pravočasno prisotni posegli vmes.

○ **Vihar** je pretil v torek zvečer zopet našemu mestu. Proti večeru so se zbrali nad Savinjsko dolino temni oblaki, ki so v grozi obetali zopet silno nevihto nad mestom Celjem. Nekako ob 9 zvečer, med daljnim bliskom in grmenjem je prišel padati še precej močan dež, ki pa je kmalu prenehal. Pač pa je vihar povzročil v vranskem okraju katastrofalno škodo. Padala je toča, debela kakor mali orehi in je po polju pobila skoro vse, kar je še ostalo od zadnjih poveljnih. (O tem poročamo podrobno na drugem mestu. — Op. ured.)

Ptuj

○ **Mestna kopal.** Ptuj ima lepo kopaljšče ob Dravi, kjer se hladijo ob vročih dneh Ptujčani. Letos radi slabega vremena kopeli dolgo niso uporabljali. A sedaj mrgoli ob vročih dneh kopalcev v mestnem kopaljšču. Drava je še precej mrzla, ima 14 stopinj.

○ **Občinska seja** se bo vršila v soboto ob 6. uri zvečer v mestni dvorani.

○ **Ogled dominikanske vojašnice.** Te dni so si občinski odborniki ogledali dominikansko vojašnico. V občinski seji se je namreč stavljal predlog, naj bi se muzej preselil v prejšnji dominikanski samostan. O tem bodo sklepali v prihodnjih obdobjih.

Laško

○ **Požar.** V Tremeljih je zadela posestnika Florijana Čehovina občutna nesreča, požar mu je uničil hišo za najemnike in nekaj delov gospodarskih poslopij. Požar je nastal po otroku, ki se je igral z orodjem za užiganje ognja. Tako se sliši. Skrbni, delavni mož zasluži sočutje.

○ **Visoko odlikovanje.** V nedeljo, dne 18. julija se je ob pol 12 v dvorani okrajnega sodišča slovesno izročila višjemu pisarniškemu oficijalu v pokojku gospodu Franu Marinku zlata svetinja v znak priznanja državljanjskih zaslug.

○ **Nova sveta maša.** V Šmarjeti pri Rimskih toplicah je obhajal 11. julija novo sveto mašo č. g. Tomaž Ulaga. Slavnostni pridigar je bil mil. gosp. kanonik in stolni župnik Franc Moravec iz Maribora. Obilno zbrano ljudstvo je bilo očarano tako od lepih vnetih besed pridigarjev kakor od petja primicijanta, ki se odlikuje po lepem in močnem glasu, ter pevcev na koru, ki so pod vodstvom stolnega kapelnika č. g. Gašpariča slovesnost primerno povzdignili.

○ **Nevihita.** Po par lepih, pravih poletnih dnevih je nastopila zvečer 20. julija strašna ura. Ob pol 9 do pol 10 je strašno treskalo in grmelo, potem pa se je ulila luda ploha. To je bila ura, da je moralo biti vsakoga groza in strah.

Trbovlje

○ **Delitev vojniških izprav.** Došle vojne izprave občina sedaj deli po rudniških okrožjih, in sicer po sledečem redu: dne 21. julija — sredo, v čakalnici zapadnega obrata; 22. julija — četrtek, na vzhodnem okrožju in 23. julija — petek, na zunanem obratu Doberna. Izprave se delijo vsak dan od 6 zjutraj do 8 zvečer. Vpokojevcem, kmetom in drugim zasebnikom se bodo delile v nedeljo 25. t. m. ves dan v občinski pisarni. Izprave dobe samo oni, ki spadajo pod teritorij Komande celjskega vojnega okrožja.

○ **Igralni načrt** efektne loterije v prid Društvenemu domu v Trbovljah. I. Hiša z vrtom 50.000 Din; II. pohištvo 10.000 Din; III. šivalni stroj 4000 Din; IV. zemljišče 2500 Din; V. harmonika, troglasna 2500 Din; VI. kolo 2500 Din; VII. zemljišče 1500 Din; VIII. salonska ura 1500 Din; IX. telica, enoletna 1500 Din; X. konjska oprema 1200 Din; nato še 10 dobitkov po 1000 Din; 10 po 500 Din; 20 po 250 Din; 50 po 100 Din; 200 po 25 Din. Cena srečki je 10 Din in se naroči pri Loterijskem odboru Društvenega doma Trbovlje 11.

○ **Sole o počitnicah.** Lepo je že osnažena in prepleškana naša trboveljska šola, kar je prav in iz higienskih ter gospodarskih razlogov tudi potrebno. Toda vse te vneime in skrbi ni nič ne opazimo na naši oddaljeni šoli pri Sv. Katarini. Streha, strelovod, okna, vrata, čakajo popravila. Notranjost že dolgo let ni videla zidarja. Mislimo, da se tudi te kmetčke šole spomnijo letos gospodje od krajnega šolskega sveta.

○ **Gotovi ljudje** in Trbovlje. Za olepšavo trboveljske vasi, katere postane v kratkem trg ali celo mesto, gotovi ljudje nimajo prav nobenega smisla, medtem ko se rudniški del zadnja leta znatno zboljšuje. Da celo tako daleč gredo v svoji strankarski zagrizenosti, da hočejo najlepšo stavbo od ceste ne morebiti povzdigniti s primernim osprejem, ampak jo zakriti z raznimi barakami, transformatorji, javnimi stranišči in slimihi monumenti. Upamo, da taki ljudje na občini in v okrajem zastopu ne odločajo. Skrajni čas pa je tudi, da se ustanovi olepševalno društvo, ki bi s pomočjo dobromislečnih še rešilo za Trbovlje, kar se rešiti da.

○ **Naša javna knjižnica.** Pred dvema letoma se je tu z izdatno vladno in občinsko podporo ustanovila javna knjižnica, ki razpolaga z lepo zbirko raznih pisateljev. Namen knjižnice je bil pač, da se našo mladino moralno in kulturno vzgaja in vzdičuje. Toda ta plemeniti namen se zanemarija, ker knjižnica izposoja med drugimi tudi knjige, ki niso ne moralne ne kulturne, ampak zelo škodljive za našo mladino. Temu bo najbrž vzrok, ker občina, ki je prevzela upravo knjižnice, ne vodi pravega nadzorstva. Knjižnica posluje vsak četrtek in nedeljo dopoldne v rudniški restavraciji. Knjižničarske posle opravljata predvsem drugače z vsvo vno in natančnostjo g. Adolf Jesih in g. dr. Marja Plevčnikova, ki žrtvujeja marsikatero proslo urico veliki omarah te knjižnice.

Za pravo vsebino in kakovost

Rogaška Slafina

○ **Odličnega gosta** pričakujemo na Slatini prihodnji ponedeljek, dne 26. julija. Semkaj pride na letovišče presvetli gospod J. Akšamovič, škof dja-kovski. Nasledniku nekdanjega stalnega slatinskega gosta, velikega vladike Strossmayerja, kličemo: Dobrodošli!

○ **God sv. Ane,** zavetnice našega zdravilišča in patrona lične cerkvice na briketu nad zdravilnimi vreči, bomo letos posebno slovesno obhajali. V soboto zvečer bo celo zdravilišče svečano razsvetljeno, v nedeljo zjutraj ob 9. uri bo slovesna sv. maša v cerkvi sv. Ane, dopoldne se vrši pred zdraviliškim domom tombola v prid zdraviliškemu ubožnemu zakladu, zvečer pa v veliki dvorani svečanostna akademija.

○ **Beležimo,** Zatrjuje se, da v kratkem zadene redukcija uradništva tudi upravo našega zdravilišča.

○ **Gostov** je došlo v zadnjem času toliko, da je Slatina do zadnjega kotička polna.

Iz Mislinjske doline.

○ **V Guštaju** je umrl najstarejši občan gosp. Usar, ustanovitelj domačega gasilnega društva, star 83 let. Domače in sosednja gasilna društva so mu izkazala z udeležbo na pogrebu poslednjo čast. N. v m. p.

○ **Plazovi** na pobočju Uršule. Na severovzhodni strani pobočja gore sv. Uršule je potegnili več manjših in večjih plazov. Pot na goro po teh plazovih ni prizadeta.

○ **Lesi** leži kar nagromadenega ob cestah in ob Dravi, ker je Drava še 2 metra nad normalo in je zelo nevarno spustiti splave. Drugače je ob tem času bilo splavljenje najbolj cvetoče. Tudi v tem oziru bodo naši kraji utrpeli veliko škodo vsled poveljnih.

Št. Jurij ob j. žel.

○ **Stavbno gibanje.** Podjetni Herman Kincel si je postavil lično hišico, kjer namerava otvoriti mesarijo in gostilno — peta gostilna na ime Kincel v našem trgu. — Ravnatelj jajče zadruge Schecherko si stavi lepo vilo, ki bo kras našemu trgu. Delo je zelo oviralo neprestano deževje. — Dne 20. julija je blagoslovil vlč. g. duh. svetnik in dekan Mikuš poslopje jajče zadruge. Blagoslovitve se je udeležilo okoli 50 delegatov-delnikarjev iz Slovenije in Hrvaške.

○ **Olepšava trga.** Župan Čretnik se neumorno trudi, da bi dal našemu trgu lepo zunanje lice. Zeleti bi bilo, da bi ga pri tem delu podpirali tudi hišni posestniki, kolikor jim je mogoče.

Vsi v Belo krajino

na Orlovsko prireditve v Črnomlju v nedeljo dne 25. julija 1926

Dovoljena polovična vožnja.

Orlovski izlet v Rim.

(Od 30. avgusta do 8. septembra.)

1. **Polovična vožnja** od vstopne postaje vsakega udeleženca do Ljubljane, kjer bo pripravljen posebni vlak, je dovoljena. Vsak udeleženec kupi na odhodni postaji celo vozno karto, ki pa jo v Ljubljani ne sme oddati, ker bo veljala, ko se vrne iz Rima, tudi za vožnjo nazaj. Mesto potrdila bo služila potovalna knjižica, ki jo bo vsak udeleženec prejel pravočasno. Polovična vožnja je dovoljena za Slovenijo, Hrvaško in Slavonijo, Vojvodino ter Bosno.

2. Med pripravljenimi je tudi nekaj takih, ki imajo po Italiji prosto vožnjo. Zaprošili smo, da bo veljala njihova prosta vožnja tudi za posebni vlak. O uspehu bomo obvestili.

3. Za vožnjo v I. razredu Ljubljana—Rim in nazaj je doplačati h prispevku za cel izlet še 320 dinarjev.

4. Za gg. duhovnike ljubljanske in lavantinske škofije bomo za »celebrete« zaprosili skupno.

5. Nekaj pripravljenecv še ni poslalo potrebnih osebnih podatkov (ime in priimek, poklic, rojstni kraj, leto, pristojnost v občino in okrajno glavarstvo) za skupni potni list. Prosimo, da takoj pošljejo, ker si bodo morali sicer omisliti svoj potni list. Ravno tako potrebuje svoj potni list vsakdo, ki bo ostal še dalje v Italiji in se ne namerava vrniti s skupino.

6. Naročila za vožnjo v II. razredu in posebno prenočišča (soba z eno ali več posteljami) se sprejemamo.

7. Naročili smo večje število načrtov Rima. Stali bodo približno 6—10 Din, naročila sprejemamo.

Vera in kultura

Položaj katoliške cerkve na Japonskem.

Nadškof Doering, bivši nadškof v Bombayu, ki je moral v svetovni vojni z ostalimi nemškimi misijonarji Indijo zapustiti, sedaj apost. vikar v Hirošimi na Japonskem, objavlja v »Rimski svetovni korespondenci« zanimivo poročilo o položaju katoliške cerkve na Japonskem. Iz poročila posnemamo:

Veliko delo sv. Frančiška Ksaverija na Japonskem je v krvi vtopilo strašno preganjanje 17. stoletja. Poslej so bila katoličanstvu vrata na Japonsko 300 let zaprta; pod smrtno kaznijo je bil katoliškim duhovnikom prepovedan prihod v deželo in smrtna kazen je bila določena za vsakega, ki bi sprejel Jezusov nauk. Tako so oznanjali razglasi, ki so bili nabiti po vseh mestih in vaseh. Šele od leta 1858. je bilo kat. duhovnikom dovoljeno, da se smejo naseliti v nekaterih pristaniških mestih, vendar se niso smeli iz teh mest nikamor ganiti in tudi ne med Japonci misijonariti.

Versko svobodo je prinesla nova ustava l. 1889.; fevdalizem je padel. Prej proti vsemu svetu zaprta dežela, je sedaj na stečaj odprla vrata in iskala zvez z ostalimi narodi. Japonci se spoznali Evropo in Ameriko in se ves navdušili za kulturo in gospodarstvo, ki jo je tu videl. Od tega je imelo korist tudi krščanstvo, ker so se Japonci zelo zanimali zanj, katoliški misijonarji so priliko dobro izkoristili in število spreobrnjenec je hitro rastlo. Leta 1895. je bilo med Japonci že 50.000 katoličanov, od tega 32.600 v škofiji Nagasaki, 9000 v Tokiju, 4400 v Ozaki in 4200 v Hakodate. 88 evropskih misijonarjev je imelo ob strani 20 domačih japonskih duhovnikov. Katoličani so imeli 2 višji deški in 3 višje dekleške šole, 1 zavod za gobavce in 3 druge bolnišnice. Katolištvu se je obetal najlepši razvoj, ki je pa žal izostal. Od l. 1895. je število katoličanov prejel padlo nego naraslo, dasi se je po naravnem prirastku v katoliških družinah število katoličanov zvišalo ter šteje škofija Nagasaki danes okroglo 62.000 vernikov. Toda novih spreobrnjenj skoraj ni bilo.

Nekaj napredka je bilo v tej dobi na poprišču višjega šolstva; število višjih deških šol je naraslo za 1, število višjih dekleških šol pa za 17. Razen tega ima sedaj Tokio katoliški vseučiliški kolegij, ki mu raste vpliv leto za leto. Tudi število bolnišnic se je zvišalo za 4.

Glavni vzrok, da misijonsko delo na Japonskem tako počasi uspeva, je v pomanjkanju delovnih moči, posebno domačih duhovnikov. Ravno na Japonskem, kjer so duhovi tako težko dostopni, kjer šega tako ograjuje družabno življenje proti tujstvu, so domači duhovniki prvi pogoj za uspeh. Štela pa je škofija Nagasaki domačih duhovnikov l. 1895. 17, l. 1925. pa 25; v ostalih škofijah so bili leta 1895. le še trije, l. 1925. pa 10. Na srečo raste med Japonci število duhovniških poklicev od leta do leta. — S katehizmi je težava, ker misijoni v novih razmerah ne zmorejo sredstev, da bi jih plačevali; prej so dobivali katehizti po 10 jenov mesečno, danes ne morejo živeti niti s 60 jeni na mesec.

Dalje ne smemo prezreti, da se je po zmagovitih vojnah s Kitajsko (1894) in Rusijo (1904) izvršil med Japonci velik duševni preobrat. Namesto prejšnjega občudovanja za inozemstvo je nastopilo preziranje vsega tujega; narodni ponos je skrajno narasel in postal nestrpen. Ta duh je velika ovira za razširjenje krščanstva. Razen tega so se lotili Japonci z mrzlično vneto gospodarskega napredka, trgovine in obrti; začel se je lov za materialnim bogastvom in užitkom. Verska vprašanja in interesi so pri večini zamrli.

Končno pa je bilo podedežlo japonsko prebivalstvo za misijonarje vedno zelo nedostopno. Staro praznoverje je globoko vkoreninjeno in buddistične sekte imajo še vso oblast. Vera s tako velikimi zahtevami kakor katoliška, za lahkoživega Japonca ni lahko sprejemljiva. Tu je treba mnogoletnega dela, posebno pa zgleda in vpliva od zgoraj, med izobraženci, da bo mogoče omajati predsodke in odpraviti praznoverske običaje.

Zaenkrat je položaj še zelo neugoden. Šolstvo je domalega popolnoma v rokah države. V teh šolah se vzgaja mladina po načelih, ki so krščanstvu naravno nasprotna. Na srednjih in višjih šolah vlada materialistični svetovni nazor na podlagi darvinizma. Tudi zgodovina se predava v krščanstvu nasprotnem duhu. Na univerzah veljajo modroslovni sistemi evropskega in ameriškega protestantizma odnosno brezboštva. Tega duha razširja med ljudstvom tudi dnevni tisk in literatura.

Kot zadnjo naj omenimo še eno veliko oviro. Pred približno 15 leti je japonska vlada uvedla — poslušajoča se stare šinto vere — časčenje cesarjev kot naslednikov solnčne boginje Amaterasu in narodnih junakov, ki so si na ta ali oni način pridobili zaslug za domovino. Tem kamijem (višjim bitjem) na čast se ob določenih dneh v šinto templjih prirejajo svečanosti po starih obredih. Ker je udeležba pri teh slovesnostih splošno obvezna, je položaj katoličanov in celo misijonstvo z njimi jako mučno prizadeto. Katoličan, ki se tega kulta ne udeležuje, mora biti pripravljen, da ga bodo osumili protidomovinstva; odnove-

dati se more vsaki nadi na višje državne službe. Cerkvi sami preti nevarnost, da jo bodo bolj in bolj smatrali za domovini sovražno.

Katoliški tisk se je moral na Japonskem vedno boriti z velikimi težkočami. Marsikako podjetje, ki je mnogo obetalo, se je moralo zopet opustiti. Trenutno imamo 5 verskih tednikov in 2 mesečnika; eden izmed mesečnikov, ki ga izdaja Mladinska zveza v Tokiju, je namenjen v prvi vrsti poganom. Najbolj potreben bi bil prvovrsten znanstveni časopis z informativnimi članki v japonsčini in enem izmed evropskih jezikov. Tak list bi mnogo pripomogel, da bi med izobraženimi Japonci razčistil pojme in izpodbijal vpliv brezverskega tiska. Načrt za tak list obstoja že dolgo, vendar ga doslej ni bilo mogoče uresničiti.

Kljub vsem številnim in velikim oviram pa položaj na Japonskem za katoliško stvar ni obupen in katoličani se z zaupanjem ozirajo v bodočnost.

J. Šedivy:

Propadanje čl. narodne cerkve.

Nobena krščanska cerkev ni imela ob ustanovitvi tako ugodnih tal kakor češkoslovaška narodna cerkev. V prilog ji je šlo, da so bili na nekaterih čeških župnijah vsled pomanjkanja češke katoliške duhovščine nastavljeni nemški duhovniki. Višja katoliška duhovščina, po večini nemška, je bila večalimenj prepojena z aristokratskim duhom. Katoličani še niso bili združeni ne v mogočnih verskih, še manj pa v kulturnih, strokovnih in političnih organizacijah. Med odpadlimi katoliškimi duhovniki, ki so podpirali ali pa vstopili v narodno cerkev, so bili nekateri zelo vplivni, kakor je bil n. pr. bivši opat strahovskega samostana dr. Zahradnik. Svobodnomiselna socialistično-agrarna vlada, tako zvana »rudozeleznica«, je podpirala narodno cerkev na vse mogoče načine. Pripadništvo k narodni cerkvi je bilo pri raznih prošnjah za dobre službe tako dobro priporočilo kakor izjava, da je »bez vyznání« (brezverec, ki tudi pred uradi ne priznava nobene veroizpovedi). Vse svobodnomiselne stranke razen komunistov so ji nudile svojo podporo. Sokolska društva so ji dajala na razpolago svoje telovadnice in so v veliki večini tudi za njo agitirali. Svobodnomiselno učiteljstvo na kmetih je smatralo za svojo najvažnejšo nalogo delo za češkoslovaško narodno cerkev.

Kdor veruje v resničnost evangelija, temu je moral postati tako prijazen sprejem čl. narodne cerkve od najbolj s svetnim duhom prožetih činiteljev sumljiv. Saj so se v cerkveni zgodovini že neštokrat uresničile besede evangelija: »Če bi bili od tega sveta, bi vas svet ljubil. Ker pa niste od tega sveta, ampak sem vas jaz odbral, vas svet sovraži.« Težko pa je bilo verjeti v take čudeže, da bi češki svobodnomiselni učitelji in sokolski sprejeli krščanske nauke in se držali krščanske morale, če se del katoliške duhovščine odcepi od papeža in osnuje nekakšno nacionalno šovinistično cerkev. Od katoliške Cerkve pa so se odcepili ne najbolj pobožni in s krščanskim duhom najbolj prožeti duhovniki in verniki, temveč taki, ki so bili v dejanskem življenju daleč od krščanske življenjske oblike. Ti odpadli katoliški duhovniki so bili poprej tarča svobodnomiselnih napadov na katoliško Cerkev in njihove slabosti so hoteli svobodnomiselni listi prenesti na vso Cerkev ter so na ta način skušali dokazovati pokvarjenost v katoliški Cerkvi in neresničnost njenih nauk.

Pri agitaciji za »vernike« češkoslovaške narodne cerkve se večinoma o krščanskih načelih sploh ni govorilo in agitacija se med verniki in praktičnimi kristjani sploh ni vršila. Voditelji in ustanovitelji narodne cerkve niso imeli sploh namena osnovati kako reformirano krščansko cerkev, ki bi naj po čistosti svojega nauka in po zglednem življenju svojih članov nadkriljevala katoliško Cerkev, kakor so to hotele vse ločene cerkve, ki so se doselej pojavile v zgodovini. Ustanovitelji in agitatorji češkoslovaške narodne cerkve so hoteli samo organizirati sovražstvo do katoličanstva v vseh tistih krogih, ki se še v svojem odpadu od katoličanstva niso razvili v popolne brezverce ter jim je še bila potrebna vsaj deloma krščansko pobarvana maska.

Češka narodna cerkev se ni rodila iz ljubezni in njeni očetje ji niso dali na pot v življenje nobene velike ideje, temveč samo sovražstvo do katoličanstva. Sovražstvo pa nikdar ne rodi zdravega in za življenje sposobnega organizma. Poznavalca kulturne in cerkvene zgodovine ni premotilo 520.000 »vernikov«, da ne bi takoj v začetku izrekel sodbe, ki se sedaj sliši celo iz vodilnih krogov češkoslovaške narodne cerkve. Sovražstvo ni dovolj jaka vez, ki bi mogla trajno spajati večjo skupino ljudi. Ker vernikov ne združuje versko prepričanje, ni v narodni cerkvi edinosti, pa tudi ne notranjega življenja in težnje po misijonskem delovanju. Narodna cerkev je umirajoč otrok, ki mu njegovi starši skušajo rešiti življenje z raznimi injekcijami. Tako so jo n. pr. od zadnjih parlamentarnih volitev naslonili na trhljo podlago najbolj svobodnomiselne čl. stranke, na čl. narodno socialistično stranko. Čeravno v čl. svobodnomiselnih listih ni sko-

raj številke, kjer se ne bi pisalo proti temu, da se nekateri katoliški duhovniki pečajo s politiko, vendar je glasilo čl. socialistov »Češke Slovo« z veseljem priobčilo proglas vodstva narodne cerkve, naj njeni verniki glasujejo samo za svobodnomiselne stranke, predvsem za narodno-socialistično. Tudi protest njenih »odličnih vernikov« v »Nar. Politiki« proti strankarski opredelitvi narodne cerkve ni imel uspeha. Po volitvah dela narodna cerkev čl. socialistom pravo tlako; sopolpisuje proglase in vabila na razne manifestačne in protestne shode narodnosocialistične stranke, za časa razprave o kongru! pa je moral narodnosocialistični »brat« dr. Farsky, patrijarh narodne cerkve, celo nastopiti na političnih shodih in govoriti proti kongru!, čeravno se je njegova nižja duhovščina obračala na stranke parlamentarne večine s prošnjami, naj glasujejo za kongruo.

Ko pa so uvideli, da čl. narodna cerkev ne more škodovati katoliški Cerkvi na Češkem, temveč ji je bila celo koristna, ker ji je odvzela, kar v katoliško Cerkev ne spada in jo je tako osvežila, so se začeli puntati proti narodni cerkvi tudi svobodnomiselni učitelji, ki so bili dosedaj njen glavni steber. V tem oziru je zanimiv članek, ki so ga objavile »Učiteljske Noviny« z dne 23. junija. Ta organ svobodnomiselnega učiteljstva piše:

»Skoraj vse učiteljstvo po deželi je vstopilo v službo češkoslovaške narodne cerkve. Izvolilo si je zlato srednjo pot, čeravno ji samo ni verjelo. Niso redki slučajji, da učitelj, ki je član čl. narodne cerkve, javno priznava, da bi mogel biti takoj »bez vyznání« (brezverec tudi pred uradi, op. por.). Čl. narodna cerkev, v kateri so (vsaj v začetku) igrali učitelji skoraj odločilno vlogo, je bila in se tudi do sedaj smatra za nekaj prehod k nečemu boljšemu, k nečemu, kar ljudstvu ni dovolj pristopno in prebavljivo (brezverstvo, op. por.).

Sport

Svetovni rekord v teku na uro.

Malo beremo o tem teku. Nurmi je dejal, da namerava zboljšati vse rekorde od 800 m do maratonskega teka; torej bi bil tudi ta vmes.

Leta 1863. je bil uradno priznan prvi svetovni rekord na uro. Napravil ga je Indijanec Bennet, ki so mu doma rojaki rekli Deerfoot, noga jelena. Tekel je po travnatu poti v Bramptonu na Angleskem in je pretekel v eni uri 18-539 km. Ze takrat, 23. februarja 1863. Poldrugi mesec na to je tekmoval s tekačema Withe in Lang na istem dirkališču na razdaljo 12 milj in je pretekel v uri

18-589 km,

torej še 50 metrov več; ta rekord je obstojal nič več in nič manj kot 34 let. Sicer je takoj v istem letu poskusil Withe napad nanj, je tekel 10 milj = 16-0933 km v izbornem času 52 : 14, a ni mogel v tem tempu zdržati do konca in je odjaval. Tudi Warburtonov poskus leta 1880. se je ponesrečil.

Leta 1884. se je prikazala nova lahko-atletska zvezda, Anglež William George; dne 28. julija je na tekaletu Stamford Bridge pretekel v eni uri 18-555 km, in to je veljalo celih 20 let kot amaterski svetovni rekord. Leto nato, 25. sept. 1885. je poskusil zopet eden, da bi podrl rekord »jelenove noge«, Anglež W. Cummings; pa ni uspel. V Little Bridge je pač pretekel 10 milj v izrednem času 51 : 06-5, a nato je opešal, kakor nekoč Withe, in končal je bilo. Leta 1892., 22. okt., je tekel Anglež Sidney Thomas na uro 18-471 km, 84 m za amaterskim rekordom; torej spet nič. Šele leta 1897., 19. junija, je tedanji slavni tekač Fred Bacon v Rochedalu upihnil Bennetovemu rekordu luč in ga je zboljšal natančno za 250 metrov, na

18-839 kilometrov.

Hkrati je zaslužil 16.000 frankov, kar je takrat že veliko pomenilo. Ni pa tekel sam, temveč v spremstvu kolezarja in več tovarišev; tako je šlo lažje. Dve leti nato, 1899, je šlo spet naprej, to pot za 39 metrov, rekord je dosegel Harry Watkins na istem dirkališču v Rochedale; torej

18-878 kilometrov.

Nato je rekord počival. Eden največjih tekačev ob pričetku sedanjega stoletja je bil slavni Shrubbs. Vsak dan smo brali tedaj v časopisih o kakšnem novem njegovem činu. Skrbno se je pripravljval tudi za naskok na Watkinsov rekord in je 5. novembra 1904 po-

S tem pa se ne sme pred javnost. Ako razširjam kako misel in hočem, da bi jo kdo verjel, jo moram verjeti najprej sam; moram se za njo žrtvovati z vsem svojim življenjem. Zato se je moralo iz taktičnih razlogov lagati. Pri tem pa je vsakdo čutil, da se tukaj stavi nekaj časnega, da je to nekaj zaslini izhod... Polovičnost, zlata srednja pot, je postala usodna in učiteljstvo stoji sredi pota, ne vedoč ne kod ne kam. Protiklerikalni boj se je v tej obliki ponesrečil, ker je bil postavljen na napačne temelje.

Ravnokotno ni hrvatska narodna cerkev, ki se je lansko leto prelevila v starokatoliško cerkev, nič drugega kakor »nekak prehod k nečemu, kar ljudstvu ni dovolj pristopno«. Tudi naklonjenost svobodnomiselnih listov in strank pravoslavju ni iskrena. Nikakor ni mogoče, da bi ljudje, ki so nasprotniki vsake pozitivne religije, sprejeli krščanske resnice takoj, kakor hitro jih ne oznanja katoliški, temveč pravoslavni duhovnik. Še manj je verjetno, da bi svobodnomiselci sprejeli in izpolnjevali zapovedi pravoslavne cerkve, ki so v mnogih ozirih ostrejšje ko katoliške. Svobodnomiselstvo dobro pozna težnje po verski obnovi in praktičnem krščanskem življenju v katoliški Cerkvi, vidi pa tudi krizo pravoslavja in precejšnjo brezbriznost in nesposobnost pravoslavne duhovščine, ki ne zna in ne more dirigirati verskega življenja in verske zavesti med svojimi verniki. Z vtihotapljanjem zagriženih svobodnomiselnih katolikov samo po ime, v pravoslavje pa skuša preprečiti ali vsaj ovirati med srbskimi pravoslavnimi verniki bogomoljski pokret, ki dviga v srbskem pravoslavju notranje versko življenje ter ima oči uprte v prvokrščanske čase krščanske edinosti. Ta pokret je nehoti priprava za cerkveno zedinjenje, ki je svetovnemu svobodnomiselstvu med vsemi krščanskimi pokreti najbolj sovraženo.

skusil. V handicapu je tekel z najboljšimi tedanjimi tekači, po natančno začrtani razvidnici, tako, kakor teče sedaj Nurmi. Tabela je bila določena na 19-075 km; torej bi bil zboljšal obojni rekord, amaterski in profesionalni. Kakor večkrat se je pa pokazalo tudi sedaj, da je pot od teorije do prakse dolga. V parku Ibrax je tekel Shrubbs rundo za rundo, natančno po tabeli; tekel je izborni, kot stroj. Kakor pa stroj odneha, tako je odnehal tudi Shrubbs; po 17 km ga je začelo v strani bosti in že vidni uspeh je splaval po vodi; vendar je pa Shrubbs z naporom vse moči zdržal vseh 60 minut in je tekel — 18-742 km; amaterski rekord je bil pokopan, profesionalni pa ne.

In spet je pretekel devet let. Tedaj, leta 1913. je nastopil atlet, ki je poleg Rigoulota največji dosedanj francoski atlet, ki mu postavljajo Francozi spomenike vsepovsod in ga slavijo kot narodnega junaka; v veliki svetovni vojski je padel.

Jean Bouin.

Proslavil se je že pri olimpijadi v Stockholmu 1912, ko je tekel s Kollemainenom zgodovinski svoj tek na 5000 m; boj je trajal od začetka do konca, zmagal je Finec, za širino prsi. Leto nato je pa tekel Bouin največji svoj tek, tek na uro. Takoj po strelu je svojim tekmeccem »ušel«; najboljša dva, Ahlgreena in Stenroosa, je že po 7 km prehitel za celo rundo, pri 10 že za drugo rundo. Pri 15 km je bil Bouin že 1000 m pred Ahlgreenom, ki je bil prvi za njim; kljub temu, da je moral vsled večkratnega dohitevanja spreminjati pot, in kljub nasprotnemu vetru. Skoraj brez napora, čudovito enakomerno je krožil Bouin po dirkališču, na koncu ure je bil 1425 m pred Ahlgreenom. Mrzlična je postala napetost občinstva v zadnjih minutah; samo eden je bil miren, Bouin. Zadnja minuta! Vznosit končni spurt! Bouin sam je z nogo označil zadnji korak, z nogo je udaril na tla, ko je počil strel, in je rekel: »Bilo je.« In je bilo res;

19-021 kilometrov,

tako je razglasil sodnik nestrpno čakajoči množici. Watkinsov rekord iz leta 1899. je bil zboljšan za 143 metrov. Od tedaj do danes je preteklo spet 13 let, marsikdo je poskusil, nikdo ni uspel. Morda bo Nurmi. Njegova energija in njegovo smoteno delo sta nam najboljši porok za uspeh. Pravi, da bo dosegel

19-400 do 19-500 km.

Kje so meje! Ko bo doseženo to, bodo govorili o 20 kilometrih. 20 km na uro! Pomisli!

Novo mesto

Strašno neurje v novomeški okolici. Včeraj okrog 11. ure dopoldne je divjala v novomeški okolici strašna nevihta. V Smihelu pri Novem mestu je silen vihar deloma razkril hiše, tudi one z opeko krite, tako, da so ljudje primorani pokrivati si svoja prebivališča z deskami. Izruvanih je velika množina drevesa, pobite šipe na oknih. Pobito je tudi veliko kokoši. Padala je debela toča ter uničila vse pridelke. Ljudstvo joka in z obupom gleda uničen sad svojega dela in trpljenja. — Pomoč je nujna!

Dopisi

Vir pri Domžalah. V nedeljo 18. t. m. je praznovalo takajšnje Prostovoljno gasilno društvo lepo domačo tujaknost. Na vrtu in v prostorih g. Krmpotiča je društvo priredilo veselico in ob tej priliki izročilo diplome častnega članstva gg. F. Majdiču, posestniku valjenga mlina in parne žage na Viru, Fr. Stupici, posestniku in trgovcu iz Ljubljane ter I. Krmpotiču, tovarnarju na Viru. Slovesnost je otvoril v imenu društva njega načelnik g. And. Pučnik, ki je v vzočenih besedah pozdravil društvene

dobrotulke, častne člane in goste, ki so se v lepem številu udeležili tega slavlja. Posebej omenja zaslug, ki so si jih pridobili gg. častni član, predvsem pa gospa Stupica kot kumica. Zahvali se tudi občinskemu odboru, dekletom in vsem občanom, ki kažejo povsod svojo naklonjenost do društva. Z lepimi besedami se je v imenu slavilencev zahvalil g. Stupica, ki je povdarjal lepo in vzvišeno nalogo gasilstva in pozival tako društvene člane kakor tudi ostale občane, naj vedno, kadar bo klical rog ali plat zvona, bodo pripravljeni, da pohite bližnjemu na pomoč. Pritrjevanje, ki je sledilo govoru g. Stupice je dokazalo, da je govoril vsem navzočim iz srca. Po slovesnosti se je razvila pristrčna zabava z mnogovrstnim sporedom.

Orel

V Smihelu pri Novem mestu bo v nedeljo 8. avgusta celodnevna prireditev novomeškega orlovskega okrožja. Ob 9. uri sprejod od kolodvora v Kandiji k župni cerkvi v Smihelu, ob 10. uri sv. maša s cerkvenim govorom (g. prošt K. Cerin), po sv. maši tabor, po taboru štafetni tek. Popoldne ob 2. uri litanije, po litanijah javna telovadba, nato prosta zabava. Udeležencem je dovoljena polovična vožnja, zato je treba na vstopni postaji dati listek žigosati z mokrim žigom. Vsi, ki se navdušujete za orlovske ideale, ne zamudite te prireditve, ki bo, sodeč po pripravah, zares veličastna manifestacija orlovske misli.

Gospodarstvo

Polom franka.

Vedno bolj alarmantne so vesti iz Francije. Zopet se ponavljajo dogodki, kakršni so bili v vseh državah, ki so preživele inflacijo. Sicer francoski frank še ni prišel do tistih nižin, kakor so dospele nekdanje Nemčije, Rusije, Poljske in Avstrije, toda hitri padec v vseh znakih za nadaljnji padec daje misliti. Sumljivo se je že približal frank dinarju. Vsa Francija napeto pričakuje, kakšna bo nadaljnja usoda franka.

Dogodki zadnjih dni nas spominjajo v veliki meri na razmere v drugih državah. Cene dnevno ali pa še po parkrat na dan naraščajo, a vendar še ne morejo slediti še hitrejšemu padcu valute. Vse meče proč papirnati denar in kupuje blago, blago... Zaupanje v frank izginja vedno bolj in vse se ga hoče znebiti. Frank je padel na 11% svoje predvojne vrednosti (dinar je sedaj — za primer — na 9% svoje zlate vrednosti), cene pa so narasle v manjši meri, ker so sedaj na splošno samo 7krat večje kakor pred vojno. Padle so torej samo na približno 14% predvojne višine.

V prvi vrsti trpe konzumenti, katerih dohodki ne morejo slediti naraščanju cen in še hitrejšemu padanju franka. Delavstvo prihaja vedno bolj v zadrego. Hranilci in oni, ki žive od rent, so izgubili 9 desetih svojega premoženja in so pred tem, da izgube še preostalo desetino.

Francoski finančni problem obstoji v tehle glavnih točkah, ki so pa ozko zvezane med seboj:

1. Državni dohodki in izdatki. V vojnih pa tudi v povojnih letih je izkazoval francoski proračun ogromne deficite, ki so znašali od 1914 do 1924 skupaj 320 milijard frankov. Ves ta ogromni deficit se je pokrival z zadolževanjem države pri »Banque de France« in pa z najemanjem notranjih posojil ter z izdajanjem državnih obveznic. Treba je torej primerno povišati davke, ter tudi stremeti za znižanjem dohodkov. Jasno je, da brez ravnotežja proračuna ni mogoče preprečiti padca valute, kakor je zopet obratno nemogoče vzdržati ravnotežje proračuna brez stabilizirane valute, ker prihajajo v državno blagajno davki v razvrstjenem denarju. Pri vprašanju, kdo naj nosi davke, pa se razhajajo francoske stranke. Socialisti in levičarji predlagajo odjajo premoženja (to so napravili v Avstriji in Nemčiji, pa ni nič pomagalo), nasprotno zahtevajo desničarji povišanje indirektnih davkov.

2. Blagajniški problem, kakor ga nazivajo strokovnjaki. Francija ima v obtočju na desetine milijard državnih bonov, ki zapadajo v gotovih rokih. Državna blagajna bo morala v avgustu enkrat zopet izplačati na milijarde gotovine za te bone. In kakor je izjavil de Monzie, državna blagajna nima denarja. Dosedaj so se ti boni, kakor so posestniki zahtevali, izplačali oz. zamenjali. Položaj je bil že parkrat podoben sedanemu. Jasno pa je, tudi, da brez stabilizirane valute in ravnotežja proračuna ni mogoče računati na ugodno rešitev inkasiranja teh bonov, ker bo vsakdo raje imel v rokah, četudi slab denar, da ga porabi za nakup stvarnih vrednosti.

Inflacija mora na vsak način prenehati, valuta se mora stabilizirati, kar pa brez izpolnitve teh predpogojev: izplačilo bonov, ozir. konverzije (kje dobiti denar?) ter ravnotežja proračuna, ni mogoče.

Sedaj pa nastaja veliko vprašanje: Kje dobiti sredstva za izvršitev sanacije? To je temeljno vprašanje francoske sanacije. Radi tega so padli finančni ministri in z njimi vlade. Nazadnje je Caillaux nameraval izvesti sanacijo s pomočjo anglosaškega kapitala, s čimer je bila v zvezi regulacija vojnih dolgov Francije v Angliji, kajti brez ureditve medzaveznih dolgov ni pričakovati pomoči inozemskega kapitala. Na drugi strani pa je prejšnji finančni minister de Monzie bil mnenja, da je možno doma v Franciji dobiti sredstva za sanacijo. Francija ne sme priti v odvisnost od inozemskih bankirjev. Francija naj v davki in oddaji kapitala spravi svoj proračun v ravnotežje. Temu se pa seveda upira desnica, kateri je uspelo priti zopet na krmilo v osebi g. Poincaréa. Niso še znani javnosti njegovi načrti, vendar pa je gotovo, da je proti oddaji kapitala, saj je izrazil predstavnik francoske buržoazije in velekapitala v zunanji in notranji politiki.

Ali bo Poincaré hotel reševati frank z inozemskimi krediti? Kakor se je čulo iz ust njegovih prijateljev, ni nenaklonjen tej misli.

Sanacije ne bo mogoče izvesti proti volji kapitala. Če bo hotela Francija sanacijo, se bo morala sporazumeti s kapitalom.

Položaj v pivovarski industriji.

Splošna gospodarska kriza ima svoj odsev tudi v pivovarski industriji. Pivovarne ne morejo popolnoma izrabljati svoje kapacitete. Znano je, da je konzum piva v povojnih letih znatno manjši kakor pred vojno.

Producirale so pivovarne:

Union 1923-24	75.000 hl	1924-25	60.000 hl
Laško 1923-24	32.000 hl	1924-25	21.000 hl

Kapaciteta Uniona je okoli 120.000 hl. Za pivovarno Götz imamo podatke samo za 1925, ko je znašala produkcija 46.000 hl (1924?). Kakor je torej razvidno iz navedenih števil, je konzum piva v 1924-25 padel z ozirom na leto 1923-24.

Tudi v tekočem letu je opaziti zmanjšanje konzuma: V drugem četrtletju t. l. je bil konzum znatno manjši kakor v drugem četrtletju lani. Že to četrtletje pa je zaostajalo za drugim četrtletjem 1924. Vse to je pripisovati neugodnim vremenskim razmeram.

Pivovarna Union je izkazala za 1924-25 čist dobiček v znesku 1.700.000 Din (poslov. leto 1. septembra do 31. avgusta), v l. 1923-24 pa 1.696.000 Din. Manj ugodni so rezultati pivovarne v Laškem.

Koncentracija v tej stroki je popolna. Sedaj je pivovarna Union lastnica pivovarne v Zaleu in je letos kupila Götz v Mariboru. V zvezi z nakupom Götza je sklenjeno povišanje kapitala »Unionu« od 12 na 24 milijonov dinarjev.

Ukrepi Belgije proti padanju franka.

Belgija bolj energično rešuje svojo finančno krizo kakor Francija. Pa tudi njen finančni položaj je ugodnejši kakor Francije. Vendar pa se ne more znebiti odvisnosti od francoskega franka, s katerim pada nevzdržno tudi belgijski frank.

Dočim imajo v Franciji vsakih 48 ur vladno krizo, je belgijska vlada dobila izredno pooblastilo za reševanja franka. Sklenila je privatizirati železnice ter telegraf in

telefon. Ustanoviti se ima »Société nationale des chemins de fer« s kapitalom 2 milijard frankov za prevzem državnih železnic ter »Société nationale des téléphones et télégraphes« s kapitalom 1.800 milijonov frankov. Vsi inozemci, ki stanujejo v belgijskih hotelih bodo morali plačevati posebno takso.

Nadalje je dovoljeno, da se izdajajo fakture v zlati valuti, da se ubranijo inozemskih kupcev, ker pač poznajo razmere, ki so bile za časa inflacije v drugih državah.

★

Izkaz o stanju Narodne banke v dne 15. julija 1928. (Vse v milijonih Din; v oklepajih razlike napram izkazu z dne 8. julija 1928). Aktivna: Kovinska podloga 410,8 (— 8,1), posojila na menice 1079,3, na vrednostne papirje 235,8, skupaj 1315,1 (+ 18,2), račun za odkup kronskega bankovca 1151,9, račun začasne zamenjave 349,7, državni dolg 2966,3, vrednost založenih državnih posestev 2138,3, saldo raznih računov 467,4 (— 4,5), skupaj aktivna 8799,7; pasiva: glavnica 30,0, rezervni fond 7,7, bankovci v obt. 5548,8 (— 97,8), račun začasne zamenjave 349,7, državne terjatve 91,1 (+ 38,6), obveznosti: po žiru 454,9, po raznih računih 101,6, skupaj 556,6 (+ 59,2), vrednost založenih državnih posestev 2138,3, ažijska 83,0, skupaj pasiva 8799,7; obrestna mera je ostala neizpremenjena.

Koncentracija v Nemčiji. Na berlinski dopis »Koncentracija v Nemčiji«, priobčen v Štev. 155 z dne 18. julija, prinaša v prevodu zagrebški »Obzor« v Štev. 193 z dne 22. t. m.

Živinski sejem v Ljubljani. Na živinski sejem dne 21. julija t. l. so pripeljali: 139 konj, 1 zrebe, 43 volov, 26 krav, 7 telet in 317 prašičkov za rejo; prodanih pa je bilo: 32 konj, 86 volov, 18 krav, 4 teleta in 120 prašičkov. Cene so bile sledeče: konji 1000 do 5000 Din; voli I. 8,50 Din, II. 7,50 Din, III. Din 7; krave debele 5—7 Din, klobasice 3 do 4 Din; teleta 9 Din (vse v kg žive teže); prašički za rejo po kvaliteti za komad 400—600 Din.

Novi lastniki »Stunde, Böhne, Börse«. Emmerich Bekessy, znani dunajski žurnalista, je prodal svoje liste: Die Böhne, die Stunde, die Börse konzorciju, v katerem so: tiskarna J. Verna in anonizirke: Dukes, Auzenfel-Lechner ter Haasenstein in Vogler. »Die Stunde« že prinaša izjavo Bekessyja, da je prenehal biti izdajatelj omenjenih treh listov.

Zadrugištvo v Ukrajini. V teku enega leta je številno zadrug v Ukrajini naraslo od 5700 na 7600. Njihov promet je znašal 218 milijonov rubljev (188) v prvi polovici letos. Od skupne žetve prodajo kmetje samo 12 odstotkov svojim zadrugam.

Zastoj v angleški železni industriji. Dočim je pred začetkom štrajka rudarjev obratovalo v Angliji 117 visokih peči, zdaj ne obratuje več nobena.

Kongres evropske industrije svile. Vrše se že priprave za kongres evropske industrije svile, ki bi se v imel vršiti meseca maja 1927 v Milanu.

Italijanska zunanja trgovina v juniju 1926. V mesecu juniju t. l. je znašal uvoz v Italijo 2756 milijonov lir, izvoz pa samo 1696 milijonov lir.

Danska se vrača k zlati valuti. Kakor poročajo iz Kopenhagane, bo danska Narodna banka s 1. januarjem 1927 izplačevala za svoje bankovec zlato.

Borza

22. julija 1928.

DENAR.

Zagreb. Berlin 13.487—13.527 (13.49—13.53), Italija 182.99—184.19 (181.99—183.19), London 275.05—276.25 (275.05—276.25), Newyork 56.457 do 56.757 (56.457—56.757), Pariz 127—129 (117.50 do 119.50), Praga 167.38—168.88 (167.48—168.48), Dunaj 7.993—8.033 (7.98875—8.02875), Zürich 10.948 do 10.988 (10.948—10.988), Bruselj 131—133.

Zürich. Belgrad 9.12 (9.125), Pešta 72.30 (72.80), Berlin 122.95 (122.95), Italija 10.75 (16.80), London 25.1225 (25.13), Newyork 51.675 (51.650), Pariz 11.675 (11.10), Praga 15.30 (15.30), Dunaj 78.05 (78), Bukarest 287.50 (237.50), Sofija 3.7325 (3.73), Varšava 54.25 (56.50), Bruselj 11.80 (12), Amsterdam 207.65 (207.80), Madrid 81.10.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.4425—12.4825, Kodan 186.70—187.10, London 34.31—34.41, Milan 22.88—22.93, Newyork 705.45—707.95 (šek 703.25 do 707.40), Pariz 15.71—15.81, Varšava 77.75—78.25. — Valute: dolarji 703.70—707.70, angleški lira 34.24—34.40, francoski frank 15.57—15.73, lira 22.92

do 28.08, dinar 12.43—12.49, češkoslovaška krona 20.86—20.96.

Praga. Devize: London 164.15, lira 110.42, Newyork 33.70, Pariz 72.05, Zagreb 59.65.

VREDNOSTNI PAPIRI.

Ljubljana. 7% invest. posoj. 72.50—75, vojna odškodnina 297 den., zastavni listi 20—22, kom. zadolžnice 20—22, Celjska 193—195, zaklj. 195, Ljublj. kreditna 175—195, Merkantilna 90—96, Prastedions 865—867.50, Slavenska 49 den., Kred. zavod 165 do 175, Strojne 112—115, Vevče 102 den., Stavbna 58 do 65, Šešir 103 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 73.50—74, agrari 40—41, vojna odškodnina 300.50—301.50, julij 301 do 302, avgust 303—305, Hrv. esk. 100—100.50, Kred. 102—104, Hipobanka 56—57, Jugobanka 98 do 94, Prastedions 867.50—872.50, Ljublj. kreditna 175 den., Slavenska 50—52, Srpska 130 den., Narodna 4300 den., Zem. 95—110, Ujed. 95—100, Eksploatacija 8—15, Nihag 22 den., Gutmann 195—210, Slavex 115 den., Slavonija 81—83, Trbovlje 345 do 350, Vevče 102 den.

Dunaj. Don-savaka-jadr. 858.000, Alpine 265.000, Greinitz 110.000, Kranjska industrijska 315.000, Trbovlje 481.000, Hrv. esk. 148.000, Leykam 118.000, Jugobanka 116.000, Mundus 1.135.000, Slavex 152.000, Slavonija 37.000.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Hrastovi hlodi od 80 cm prem. napr., od 2 m dolž. napr., fco vag. nakl. post. 400 bl., hrastovi plohi obrobilni 51 mm, 2,65 m, od 18 do 28 cm, fco vag., meja 1180 den., bukovske deske neobrobil. 40 mm, od 2 m napr., od 22 cm šir. napr., I, II, fco vag. meja 500 den., bukovske deske ostrorobe, paralelne, suhe, 60 mm, 4 m, I, II, fco nakl. post. 550 den., tramli merkantilni 50 kom. od 20-20 do 12 m dolgi, 20 kom. 20-20 do 10 m dolgi, fco vag. meja 300 den., smrekove deske 30 mm, 4 m, media, konične, fco nakl. post. 450 bl. — Zito in poljski pridelki: Pšenica, fco vag. nakl. post. 315 bl., koruza, fco vag. nakl. post., 3 vag. 200, 200, zaklj. 200, otrobi srednji, fco slov. post. 155 bl.

Prosveta

»Časopis za zgodovino in narodopisje« v Mariboru, letnik XXI, snopiš 1—2 1926, je prinesel med mnogimi drugimi zelo koristnimi spisi tudi spis p. Alfonza Furlana: »Pisatelji frančiškanske hrvaško-kranjske pokrajine sv. Križa od leta 1418—1900«, ko so odtrgali hrvaške samostane od slovenskih. Pisatelj našteva 67 pisateljev frančiškanov, kolikor jih je mogel do sedaj najti; kratko našteva dela in življenje pisateljev. Pisali so v latinščini, slovenščini, hrvaščini, nemščini, italijanščini, da, p. Peter Alkantra Kramer je celo preстал v arabskih evangelijah za vse nedelje v letu! Poznali so dogmatične, moralne, pastoralne, zgodovinske, topografske, fizične, matematične, slovniške, pridigarke in razne cerkvene spise, da, p. Kazimir Slahtnar je spisal celo Ars gnomica seu horographica, astrologica... Stenographia... leta 1720. P. Krizostom Fog je spisal: Theoria de virga stereometrica 1817; o zlati žbici. O tem spisu imamo na kratko slovensko delovanje frančiškanov na Slovenskem do leta 1900 razen slovenskih pridig leta 1609—1820, katere so ohranjene v knjižnici frančiškanskega samostana v Novem mestu, o katerih več pri priložnosti. — A.

Knjige in revije

»Savremena opština«. Vsebinska 4. številke: Poimen občinških volitev (dr. Miloslav Stojadinović). Občina v Srbiji (Dragiša Lapčević). Bistvo in pomen občine in njen odnos do države (dr. Andrej Veble, Maribor). Stanje občinskih doklad (Milorad B. Tončič, načelnik finančnega ministristva). Občinske finance (dr. Milorad Nedeljković). Občinske finance in načrt zakona o neposrednih davkih (dr. Nikola Fugger). Izjava g. Bože Maksimovića, ministra za notranje zadeve. Mestni statistični uradi (dr. Laza M. Kostić). Izgradnja in ureditev mest (inž. Danka Popović). Program dela za dobrobit vasi (Jovan M. Žujević). O regulacijskem načrtu vasi (inž. arh. Jan Dutović). Vprašanje mestnih knjižnic (I. M. Petrović). Nekaj o ureditvi pokopališč (St.). Sodnijska kronika (D. N. S.). Zupan in beležniki — delovodje (A. Mihačević). Razno. Ocene in naznanila. Uredništvo in uprava »S. O.« je v Vasi ulici štev. 21.II, Belgrad. Naročnina 200 Din na leto; posamezna številka stane 25 Din.

Atala.

Fr. R. Chateaubriand.

Luna je dajala ti pogrebni straži svojo blede luč. Sredi noči je izšla kakor bela vestalka, ki pride jokati na krsto tovaršice. Kmalu je v gozdovih razlila ono veliko skrivnostno otožnost, katero rada pripoveduje starim hrastom in starinskim morskim obrežjem. Od časa do časa je puščavnik pomolil cvetočo vejico v posvečeno vodo in potem je, otrešujoč vlažno vejico, napravil noč lepo dišečo od nebeških balzamov. Včasih je po neki stari melodiji ponavljal nekaj verzov pesnika, ki se imenuje Job. Rekel je:

»Zvenil sem kakor cvetica; posušil sem se kakor trava na poljih.

Zakaj je bila dana luč revnemu in življenje onim, ki so žalostni v sreči?

Tako je pel stari mož. Njegov globoki in odmerjeni glas se je razlegal po tihoti pustinje. Ime Boga in groba je prihajalo iz vseh odmevov, iz vseh potokov in vseh gozdov. Gruljenje virginjskega goloba, šumenje gorskega potoka in zvonjenje zvona, ki je klical popotnike, so se pridruževali temu pogrebni petju in zdelo se je, da se sliši iz »Dobrav smrti« daljni kor umrlih, ki so odgovarjali puščavnikovemu glasu.

Medtem se je naredil na vzhodu zlat pas. Skobci so kričali na pečinah in kune so se vračale v brestove votline: to je bilo znamenje za Atalino pogreb. Truplo sem naložil na svoje rame; puščavnik je stopal pred mano z lopato v roki. Začela sva iti od pečine do pečine; starost in smrt sta enako ovirali najine korake. Ko sem videl psa, ki je naju v gozdu izsledil in je sedaj, od veselja skakajoč, nama kazal drugo pot, sem se razjokal. Često so dolgi Atalini lasje, igra jutranjih sapic, razprostrli zlato tenčico čez moje oči; često sem bil prisiljen, kriveč se pod težo, položiti jo na mah in sesti zraven nje, da bi zbral novih moči. Slednjit sva prišla na mesto, katero je moja bolest zaznamovala: šla sva pod mostov lok. O moi sin, ti

bi bil moral videti mladega divjaka in starega puščavnika v puščavi, oba na kolenih, enega nasproti drugemu, ki sta kopala s svojimi rokami grob za ubogo deklico, katere truplo je v bližini ležalo v posušeni strugi hudournika.

Ko je bilo najino delo dokončano, sva prenesla lepoto v njeno posteljo iz gline. — Ah! Upal sem bil, da pripravim zanjo drugo posteljo! — Potem sem vzel nekaj prahu v roko in v groznem molku sem zadnjikrat uprl svoje oči na Atalino obličje. Potem sem natresel zemlje spanja na čelo osemnajstih pomladi; polagoma sem videl, kako izginjajo poteze moje sestre in se skrivajo njene miline za zavoso večnosti; njeno telo je gledalo nekaj časa iz črnika stega dna, kakor se vzdiguje bela lilija iz srede temne gline. »Lopez«, sem potem zaklical, »poglej svojega sina, ki pokopava tvojo hčer!« In popolnoma sem pokrill Atalo z zemljo spanja.

Vrnila sva se k votlini in razodel sem blagovestnuko načrt, katerega sem napravil, da bi se namreč pri njem naslanil. Sveti mož, ki je čudovito poznal človeško srce, je odkril moje misel in zviljalo moje bolesti ter mi je rekel: »Šakta, sin Utilisaja, ko je Atala živela, sem te sam prosil, da bi ostal pri meni; toda sedaj se je tvoja usoda izpremenila in moraš se vrniti v svojo domovino. Verjemi mi, moj sin, bolesti niso večne; morajo se prej ali slej končati, ker tudi človeško srce je minljivo; to je ena izmed naših velikih nepopolnosti: nismo celo sposobni, da bi bili dalj časa nesrečni. Vrne se nazaj k Meschacebiju; pojdi tolažit svojo mater, ki te vse dni objokuje in ki potrebuje tvoje podpore. Daj se poučiti v veri svoje Atale, da boš kreposten in krščanski. Jaz bom pa tukaj čul nad grobom. Odidi, moj sin! Bog, duh tvoje sestre in srce tvojega starega prijatelja ti bodo sledili.«

To so bile besede moža iz pečine; njegova veljava je bila prevelika, njegova modrost pregloboka, da bi ga ne ubogal. Že drugi dan sem zapustil svojega častitljivega dobrotnika, ki mi je dal, stiskajoč me na svoje srce, svoje zadnje nasvete, svoj zadnji blagoslov

in svoje zadnje solze. Šel sem k grobu; bil sem presenečen, ko sem tam našel majhen križ, ki se je vzdigoval nad smrtno, kakor se vidi jabor ladje, ki se je razbila. Sodil sem, da je puščavnik prišel ponoči molit na grob; to znamenje prijateljstva in pobožnosti je učinilo, da so v obilici teklo moje solze. Skušnjava me je obšla, da bi grob zopet odprl in da bi še enkrat videl svojo ljubljeno; neki verski strah pa me je zadržal. Sedel sem na sveže nametano zemljo. Komolec uprt na kolena in glavo podpirajoč z roko, tako sem obstal, potopljen v najgorenkejša sanjarije. O René! Takrat sem privrkal resno premišljeval o ničevosti življenja in še večji ničevosti naših načrtov! O moj otrok, kdo pa še ni o tem premišljeval. Jaz sem samo star jelen, od zim pobeljen; moja leta tekmujejo z onimi vrane: vendar pa, kljub tolikim dnevom, ki so se nakopičili nad mojo glavo, kljub tako dolgi življenjski izkušnosti, še nisem srečal človeka, ki bi ne bil v svojih sanjah o sreči varan, niti srca, ki bi ne imelo v sebi kake skrite tožbe. Na videz najbolj vedro srce je podobno naravnemu vodnjaku savane Alašuje: površina se zdi mirna in čista, toda če pogledaš v krnico, bi videl velikega krokodila, katerega redi vodnjak v svojih vodah.

Ko sem tako videl nad tem mestom bolesti solnčni vzhod in zahod, sem se drugega dne ob prvem kriku štorkele pripravil, da zapustim posvečeni grob. Odšel sem od njega kakor od mejnika, od katerega sem se hotel spustiti na pot kreposti. Trikrat sem poklical Atalino duha; trikrat je odgovoril duh pustinje na moje klice pod pogrebni lokom. Potem sem pozdravil vzhod in v dalji sem zapazil na gorskih tsezah puščavnika, ki se je odpravil h koči kakega nesrečnega. Padel sem na kolena in ko sem tesno objel grob, sem zaklical: »Spi v miru v tej tuji zemlji, ti preveč nesrečna deval! Za plačilo za tvojo ljubezen, izgnanstvo in smrt, te zapuša celo Šakta!« Potem sem se zelo jokajoč ločil od Lopezove hčere; odtrgal sem se od teh krajev in ob spomeniku narave sem pustil najvišinejši spomenik, ponižni grob kreposti.

Priporočamo LJUDSKO KNJIŽNICO (Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani): 19. zv. J. O. Curwood, Kzan, volji pes. Knjadski roman. 18 Din. vezan 30 Din. — 20. zv. Ed. About, Kralj gora. 18 Din. vezan 30 Din. — 21. zv. H. R. Haggard, Jutranja zvezda. 30 Din. vez. 40 Din. — 22. zv. Otoka kapitana Granit. Popolnovanje okoli sveta. Roman v treh delih. 48 Din. vez. 58 Din.

To in ono

TECAJ ZA KATOLISKE ČASNIKARJE.

Meseca septembra t. l. priredi »Azione Cattolica« na pobudo sv. očeta 10-dnevni tečaj za katoliške časnikarje. Tečaj se bo vršil v Castelnuovi pri Piacenci ter bodo predavali najboljši italijanski strokovnjaki. Na programu so sledeče točke: Zgodovina in tehnika časnikarstva; izvor in poslanstvo časnikarstva; italijansko in inostransko časnikarstvo; urejevanje dnevnika in tednika; kultura: časnikarstvo in krščanska etika; časnikarstvo in socialna in politična vprašanja; časnikarstvo in mednarodna vprašanja; praktični nasveti za izobrazbo časnikarjev.

SEDEM ČUDES SVETA.

Stari svet je poznal tale čuda sveta: svetilnik v Aleksandriji, kolos na Rhodosu, veliki tempelj Diane v Ephesu, piramide, grob Mausolua in pa veliki kip Jupitra na Olimpu. Ko bi bili grški zgodovinarji bolj poznali severni del Evrope ali pa južni del Azije, bi bili gotovo izbrali kaj drugega kot svetovna čudesa.

Sedem čudes novega sveta je pa izbralo tisoč evropskih in ameriških učenjakov, ki so glasovali tako: Brezžični brzojav 244 glasov, telefon 185, letalo 167, radij 165, spektralna analiza 126, Röntgenovi žarki 111, Panamski prekop 100. Racionalizem brez bolečin (94) in sintetična kemija (81 glasov) sta še poleg prvih sedem čudes dobila največ glasov.

SIBIRSKI ZAKLADI.

Rudarska ekspedicija ruske akademije znanosti pod vodstvom A. Foersmana je odkrila velikanska, do 2000 km dolga ležišča dragocenih kovin, kot srebra, svinca, bakra,

žvepla, klor, arzenika, cinobra, kositra, torija, urana, selena, bora, litija itd. Prvih 600 kilometrov tega ozemlja leži ob mongolski meji, nato se nadaljujejo ležišča proti severu do zgornjega toka reke Onona v Akšinskem okraju. Po svojem značaju tvori to ozemlje mogočen granični pas z bogato kovinsko mineralizacijo in posameznimi ležišči dragocenih kovin.

RAZPRODAJA MORNARICE.

Amerikanska vlada je začela razprodajati na dražbi svoje pomožne križarke iz svetovne vojne v skupnem obsegu 240 tisoč ton v vrednosti 5 milijonov funtov sterlingov. Dražbe v New Yorku se smejo udeležiti le ameriške tvrdke. Med drugim bo prodan tudi znameniti »Leviathan«, največja svetovna oceanska ladja. Zdaj bo menda povrnjena prvotnemu namenu in bo prevažala turiste v Evropo.

O ČOKOLADI.

Čokolada, ali bolje rečeno kakao, je bila v Evropi nepoznana notri do odkritja Meksike. V Meksiki pa je ta pijača že takrat slovala, saj so jo bogovi človeštvu sami prinesli, kakor je v neki meksikanski pravljici še do danes ohranjeno. Ko je namreč bog Kveazalcoatl prišel iz paradiza, v katerem prebivajo prvi sinovi solca, je s seboj prinesel seme kakavega »bobac«. Ta »bobe« je celo krožil kot plačilno sredstvo. Cortez piše o tem: »To seme je v deželi tako visoko cenjeno, da nadomešča denar in je povsod mogoče z njim kupčevati.« Celo davke so na ta način lahko plačevali in še dandanes je v nekem delu Južne Amerike navada, da s kakaobobi plačujejo v domačem prometu. Čokolada se je že nekda tako na-

pravljala kakor dandanes, bobe so pražili, zdrobili ter z vročo vodo zakuhali. Izdelovanje čokolade v tablicah je seveda novejši izum.

Ko je Španec Cortez l. 1519 Meksiko zavojeval, je cesarju Karlu V. poročal o tej pijači. Špancem se je tako priljubila, posebno ženskem svetu, da so jo celo v cerkev nosili za njimi. Šele v 17. stoletju se je preko Pirenejskega prelaza na dvor Ludovika XIII. in dunajski dvor. Ludvik XIV. pa je bil velik nasprotnik čokolade, le njegova španska soproga jo je rada uživala, a skrivala.

Učenjaki v početku niso hoteli nič vedeti o tej pijači in botanik Benzoni l. 1572 jo nazivalje »prašičja hrana«, zdravniki pa so jo ime-

novalni zdravilno pijačo. L. 1654 je oficir Chaulon prejel pravico v Parizu prodajati čokolado. V kratkem je postal bogat mož. Voltaire jo je po 12 skodelic na dan popil. Sredi 17. stoletja so nastale prve čokoladne točilnice v Londonu in kmalu nato tudi v Berlinu. V rokoko dobi je postala najpriljubljenejša pijača bogatega sveta a šele v 19. stoletju je postala tudi ljudska. — Leta 1924 se je kakava porabilo nič manj kot 125.440 ton. Največ jo porabi Amerika, na drugem mestu pa Nemčija.

Poravnajte naročnino!

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 22. julija 1926.

Višina barometra 308,8 m

Opazovanja	Barometer	Temperatura	Rel. vlaga	Veter in brzina	Oblačnost	Vrsta padavin		V Ljubljani je
						ob opazovanju	v mm d. 7a	
Ljubljana (dvorec)	7	758,6	16,4	84	SW 0,5	10		povprečni barometer višji ko včeraj za 0,7 mm
	8	758,2	17,4	85	N 0,5	10		
	14	759,9	16,1	89	N 2	10	dež (grom)	
	21	762,0	16,0	82	NW 1,5	2		
Maribor		758,6	16,0	91	NW 1,5	10	dež	
Zagreb		758,2	22,0	86	E 5	7		
Belgrad	8	759,2	20,0	78	mirno	0		
Sarajevo		758,3	20,0	62	ESE 1,5	3		
Skopje		758,0	24,0	59	E 1,5	1		
Dubrovnik								
Praga	7	756,6	15,0	—	WSW 5	10	dež	0,1

Barometer je reduciran na morsk gladino. — Visoki zračni tlak (barometer nad 765 mm) prinaša navadno lepo, nizki (pod 755 mm) pa padavinsko vreme. Barometer v mejah od 755 do 765 mm naznanja v glavnem spremenljivo vreme.

Specialna mehanična delavnica za popravo pisalnih, računskih in drugih strojev LUDOVIK BARAGA Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6/ Telefon Riv. 950

Globoko potrtem srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je po daljši, mučni bolezni v 67. letu starosti umrl danes 22. julija 1926 ob tri četrt na dve moj ljubljani, dobri soprog ozir. oče, gospod

FRAN ŽAN

mesar

previden večkrat s tolažili sv. vere.

Pogreb preblagega rajnika bo v soboto dne 24. t. m. ob 5 popoldne, iz hiše žalosti Ambrožev trg 3, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo brala v petek, dne 30. julija ob 7 zjutraj v župni cerkvi sv. Petra.

Ljubljana, dne 22. julija 1926.

Žalujoča soproga in sinovi.

»Posredovalec«

Ljubljana, Sv. Petra c. 18 (v novem lokalu).

KUPI SE:

HISA dvodružinska okrog Mirja, do Din 150.000.
HISA, samo špod. šiška, do Din 70.000.
HISA, ljubljanska okolica, pogoj stanovanje, do Din 100.000.
GOSTILNIŠKO HISO blizu Ljubljane, do D 100.000.
TRGOVSKO HISO, Ljubljana, do Din 300.000.
VEČ HIS v Ljubljani in okolici, s prostimi stanovanji, od Din 50.000 do 200.000.

Prodajalci nobenega predplačila!

Provizija le, če kupi naš kupec!

Prijavljajte prodajo le v naši pisarni!

Perica proti stalni mesečni plači se išče za parno pralnico. Informacije se dobe do 24. t. m. na Miklošičevi cesti 20, soba 233, od 12. do 13. ure, kjer je tudi vložiti pismene prošnje z zahtevo plače.

PRODAM 3 m² lepih ČRESNJEVIH DESK suhih, 8 do 10 cm debelih. P. JERKO, Črnuče—Ježica.

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah
Černe, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Dalmatinska tvrdba išče sposobnega in izurjenega AGENTA za prodajo vina na veliko. Ponudbe s priporočili pod šifro »Vino P-275« na Interreklam d. d. Zagreb, Strossmayerova 6.

Proti želođenemu katarju

ozlomoma bolečinam in tiseanju vina na veliko. Ponudbe s priporočili pod šifro »Vino P-275« na Interreklam d. d. Zagreb, Strossmayerova 6.

Zahvala.

Ob težki izgubi našega nepozabnega soproga, očeta, brata, zeta in svaka, gospoda

Karla Peršl

kapetana I. klase v pok. in uradnika tovarne Kozina

nam je došlo od vseh strani toliko izrazov iskrenega sočutja, da nam ni mogoče zahvaliti se vsakemu posebej; zato nas veže dolžnost zahvaliti se še posebno šefu blagopokojnega, g. Petru Kozina, dalje g. prokuristu Franju Zorčiču, g. ravnatelju Standerju, pevskega društva »Slavec« za ganljive žalostinke, gg. oficirskemu zboru in vsem, ki so v tako mnogobrojem številu spremili draga pokojnika na njegovi zadnji poti in obsuli njegov prerani grob s cvetjem.

Ljubljana, dne 23. julija 1926.

Žalujoči ostali.

ANTON GABERŠEK

čevljarški mojster v Mariboru

star komaj 36 let, po dolgotrajni mučni bolezni, previden s sv. zakramenti danes, 21. julija ob 2 zjutraj v Gospodu mirno zaspal. Pogreb se vrši v petek 23. julija t. l. ob 10 zjutraj na župnem pokopališču pri Sv. Petru na Medvedjem selu pri Rogoški Slatini. Sv. maše zadušnice se bodo darovale v soboto dne 24. t. m. ob 7 zjutraj pri Sv. Petru na Medvedjem selu, in v ponedeljek dne 26. t. m. ob 9 popoldne v Stolni cerkvi v Mariboru. Blagemu pokojniku časten spomin!

Maribor—Sv. Peter na Medvedjem selu, dne 21. julija 1926.

Marija Gaberšek, soproga — in ostali sorodniki.

Zahvalo

izrekam g. dr. MILANU PERKO-TU, zdravniku, Novi Vodmat 3 Moste, za njegov trud in požrtvovalnost in res strokovnjsko oskrbovanje v skrajno težki notranji bolezni moje žene Rozalije, ter k zopetnemu okrevanju. Vedno mu hvalešna

Janko in Rozalija Benedičič.

SOBO NA DEZELI

išče intelig. mlajši uradnik. - Ponudbe na upravo pod: »Prijetno bivališče«.

PARCELE

se bo prodalo na dražbi dne 25. julija ob 14. uri. Zbirališče pod vodovodom. Pojasnila daje Andrej Jankovič, Malavs 14, Ježica.

Učenec

v trgovino z gom v večjem trgu na Dolenjskem, s primerno šolsko izobrazbo — se sprejme. Naslov se izve v upravi pod: št. 5001.

Stanovanje

V VILI
10 minut od glavne pošte, solnčno, suho, 3 veliki sobi, poselska sobica, kuhinja in pritlikline, 1600 Din mesečno. — Ponudbe upravi »Slovenec« pod »Ljubljana« št. 4965.

Zastojni LETOVIŠČE

doblj v gradu pri Konjicah, kdor da za en mesec SOBO v Ljubljani ali Mariboru. Ponudbe pod šifro: »Tri meblirane sobe« 4994 — na upravnishvo »Slovenec«.

»INDIAN-SKAUT« MOTOCIKEL

nov, s priklopico in z vsemi rezervami in novo pneumatico, poceni napredaj. Naslov v upravi lista pod številko 5003.

FANTA

za snajenje jedilnega orodja išče takoj hotel ŠTRUKELJ.

Naprodaj

različna sobna oprava, zastori, garniture, postelje, omare, skrinje in drugo. Ogleda se od 9—12 in od 3—6 na Gospodovski cesti št. 5, II. nadst., Hrovatin.

Poravnajte naročnino!

Zadružna gospodarska banka d. d.

Brzojav. naslov: Gospobanka

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 57, 470 in 979

Račun poštno ček. urada št. 11.945

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novisad, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik.

Ekspozitura: Bled

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000.—, vloge nad Din 250.000.000.—

Trgovski krediti, eskompt menic, lombard vrednostnih papirjev, Sales deposits, nakup in prodaja valut in deviz, vloge na tekoči račun in vložne knjižice. — Direktne zveze z vsemi svetovnimi bankami.

Izvršuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. — Prodaja srečk Državne razredne loterije.